

EKOID

siedziba:
40-236 Katowice
ul. Łączna 3/40

pracownia:
40-203 Katowice
ul. Roździeńskiego 188

tel/fax. (032) 255 28 23, 353 32 14 kom 515 165 251 www.ekoid.pl e-mail : ekoid@ekoid.pl NIP 954-178-24-09

Rodzaj opracowania: **PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŁAZY, DLA SOŁECTWA
CHRUSZCZOBRÓD PIASKI W GMINIE ŁAZY

Zlecniodawca: **P. P.S.U. i R. TERPLAN Sp. z o.o.**
ul. Wita Stwosza 6/7
40-036 Katowice

Autorzy: mgr Justyna Borysewicz-Kubicka

Kierownik pracowni:

mgr Iwona Majewska - Durjasz

EKOID
Iwona Majewska-Durjasz
40-236 Katowice, ul. Łączna 3/40
tel./fax 32 255 28 23, 353 32 14
NIP 954-178-24-09

Katowice, luty 2018 r.

OŚWIADCZENIE – KLAUZULA

Kierujący zespołem wykonującym niniejsze opracowanie oświadcza, że spełnia wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2017 poz. 1405 ze zm.).

Ja niżej podpisana Iwona Majewska – Durjasz jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

WYKSZTAŁCENIE	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS
MGR GEOLOGII	IWONA MAJEWSKA-DURJASZ	 Iwona Majewska-Durjasz 40-236 Katowice, ul. Łączna 9/40 tel./fax 32 254 21 23, 353 32 14 NIP 654-778-24-09
TYTUŁ OPRACOWANIA: PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŁAZY DLA SOŁECTWA CHRUSZCZOBRÓD PIASKI W GMINIE ŁAZY		
DATA OPRACOWANIA: LUTY 2018 r.		

SPIS TREŚCI:

1. WPROWADZENIE	3
1.1. PRZEDMIOT, CEL, ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY	3
1.2. PODSTAWY OPRACOWANIA ORAZ WYKORZYSTANE MATERIAŁY	3
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	4
2.1. OBSZAR OPRACOWANIA I JEGO AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE.....	6
2.2. CHARAKTERYSTYKA ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH	8
2.3. POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI	9
3. INFORMACJA O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	10
4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	10
5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU	11
5.1. STAN ZASOBÓW ŚRODOWISKA.....	11
5.2. ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA, A JEGO ODPORNOŚĆ NA DEGRADACJĘ I ZDOLNOŚĆ DO SAMOREGENERACJI	18
5.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU	24
6. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	25
6.1. FORMY OCHRONY PRAWNEJ.....	25
6.1.1. <i>Lasy ochronne</i>	25
6.1.2. <i>Zasoby wodne</i>	25
6.1.3. <i>Ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego</i>	26
6.1.4. <i>Złoża kopalin</i>	27
6.1.5. <i>Flora i fauna</i>	27
6.1.6. <i>Walory krajobrazowe</i>	29
6.1.7. <i>Klimat akustyczny</i>	32
6.1.8. <i>Grunty rolne i leśne</i>	32
6.1.9. <i>Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną</i>	33
7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU	33
8. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ODNIESIENIU DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030	33
9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE, W TYM BEZPOŚREDNIE, WTÓRNE I SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.	38
8.1 ODDZIAŁYWANIA ROZWIĄZAŃ PLANU NA ŚRODOWISKO: BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, ŚREDNIO I DŁUGO TERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, WTÓRNE I SKUMULOWANE.....	38
10. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	38
11. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	42
12. OBSZARY PROBLEMOWE	42
13. ROZWIĄZANIA MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	44
14. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W MIEJSCOWYM PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	46
15. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	46

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1 Mapa lokalizacyjna terenu objętego opracowaniem	6
---	---

SPIS TABEL:

Tabela 1 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem	32
Tabela 2 Charakterystyka typów oddziaływań.....	40

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

Załącznik nr 1 Mapa prognozy oddziaływania na środowisko w skali 1 : 2 000
--

1. Wprowadzenie

1.1. Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy dla sołectwa Chruszczobród Piaski.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1405 z późn. zm.).

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej, opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez, jako podstawy rozważań.

1.2. Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały

Niniejszą prognozę sporządzono na zlecenie P.P.S.U i R. TERPLAN Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się o następujące akty prawne:

- [1.2.1.] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1405 z późniejszymi zmianami);
- [1.2.2.] Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 519 z późniejszymi zmianami);
- [1.2.3.] Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r (tekst jednolity Dz.U. 2018, poz. 142);
- [1.2.4.] Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz.U. 2017, poz. 788 z późniejszymi zmianami);
- [1.2.5.] Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1161);
- [1.2.6.] Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1566);
- [1.2.7.] Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 2126);
- [1.2.8.] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 112);
- [1.2.9.] Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003 Nr 192, poz. 1883);
- [1.2.10.] Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. 2012, poz. 463);

- [1.2.11.] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz.71);
- [1.2.12.] Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz.U. 2017, poz. 2187, z późniejszymi zmianami);
- [1.2.13.] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183);
- [1.2.14.] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409);
- [1.2.15.] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).

Ustawy te dały podstawę do wydania szeregu rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia określonego typu obszarów i obiektów oraz wprowadzania ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. Stanowią one również podstawę do konstrukcji planów zagospodarowania przestrzennego.

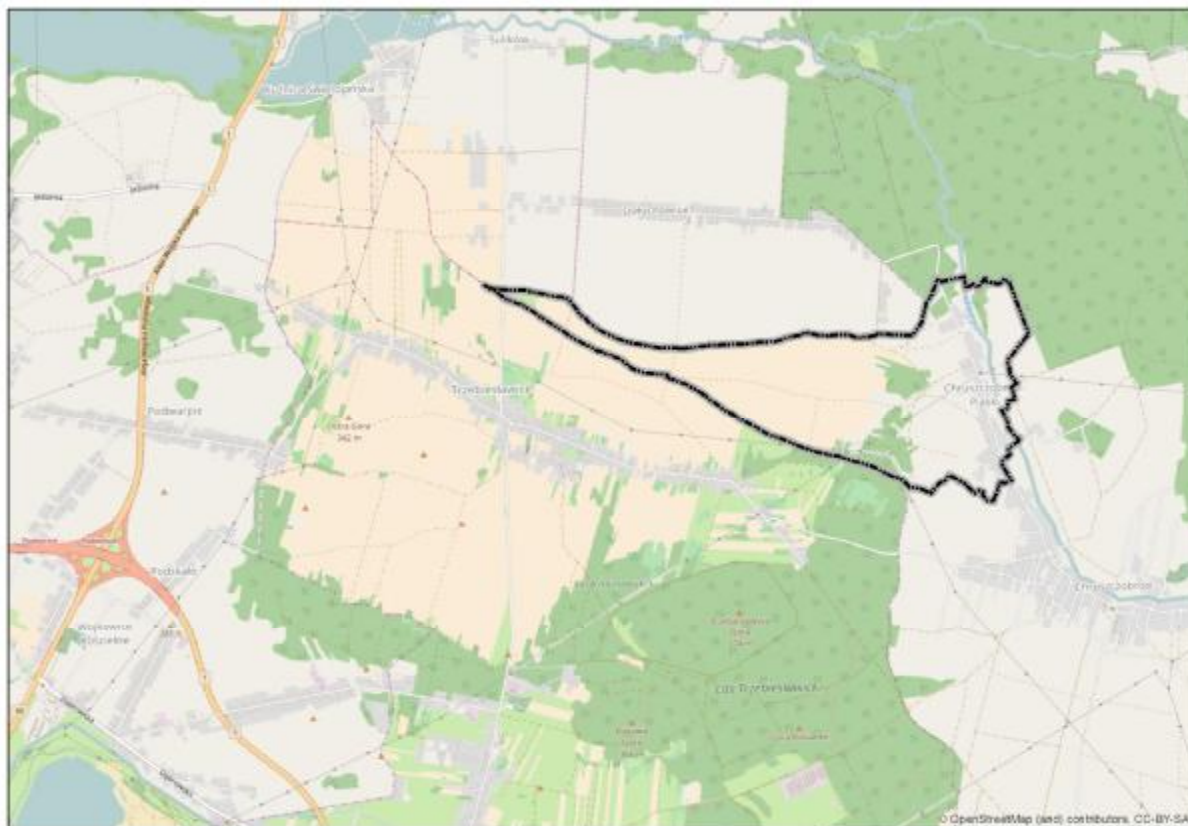
Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się na następujących materiałach:

- [1.2.16.] *Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy, dla sołectwa Chruszczobród Piaski w gminie Łazy*, wyk. EKOID 2017r.;
- [1.2.17.] *Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy*. 2014 r.;
- [1.2.18.] Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łazy na lata 2016 - 2019, Aktualizacja, Wyk.: IGO Sp. z o.o., 2015 r.;
- [1.2.19.] Kondracki J., 2001: Geografia fizyczna Polski, PWN, Warszawa;
- [1.2.20.] Meteorologia i hydrologia a zmiany klimatu, IMGW i Polskie Towarzystwo Geofizyczne, Warszawa, 2009 r.;
- [1.2.21.] Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R.W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J.M., Zalewska H., Pilot M., 2005 (2011): Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża (aktualizacja, 2011);
- [1.2.22.] Informacje o stanie środowiska w województwie śląskim w 2015 roku, WIOŚ w Katowicach;
- [1.2.23.] Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, KZGW, Warszawa 2011;
- [1.2.24.] Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2015 r., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2015;
- [1.2.25.] Mapa hydrograficzna Polski, arkusz Zawiercie skala 1:50 000;

- [1.2.26.] Mapa sozologiczna Polski, arkusz Zawiercie skala 1:50 000;
- [1.2.27.] Szczegółowa mapa geologiczna Polski, arkusz Zawiercie, w skali 1:50 000;
- [1.2.28.] Mapa hydrogeologiczna Polski, Ark. Kraków w skali 1:200 000;
- [1.2.29.] Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia w skali 1:100 000;
- [1.2.30.] Matuszkiewicz, 2008: Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl);
- [1.2.31.] Matuszkiewicz, 2008: Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl);
- [1.2.32.] Tokarska – Guzik B., Dajdok Z., Zając M., Urbisz A., Danielewicz W., 2011: Identyfikacja i kategoryzacja roślin obcego pochodzenia jako podstawia działań praktycznych. W: Kacki Z., Stefańska – Krzaczek E. (red.), Synantropizacja w dobie zmian różnorodności biologicznej. Acta Botanica Silesiaca 6: 23-53;
- [1.2.33.] Domaradzki K., Dobrzański A., Jezierska – Domaradzka A., 2013: Rośliny inwazyjne – występowanie, znaczenie i zagrożenie dla bioróżnorodności Post. Ochr. Roślin 53 (3): 613 – 620;
- [1.2.34.] Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A., Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice, 2007 r.;
- [1.2.35.] www.katowice.pios.gov.pl;
- [1.2.36.] <http://mjwp.gios.gov.pl/>
- [1.2.37.] www.katowice.rdos.gov.pl;
- [1.2.38.] www.pig.gov.pl;
- [1.2.39.] <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/MIDASGIS>;
- [1.2.40.] www.wkz.katowice.pl;
- [1.2.41.] <http://beta.btsearch.pl>;
- [1.2.42.] <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh>
- [1.2.43.] www.radzionkow.pl/
- [1.2.44.] <http://mapa.plk-sa.pl>
- [1.2.45.] <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>;
- [1.2.46.] Dane zebrane w czasie wizji terenowych.

2. Informacja o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

2.1. Obszar opracowania i jego aktualne zagospodarowanie

Rysunek 1 Mapa lokalizacyjna terenu objętego opracowaniem

Przedmiotowy teren położony jest w granicach administracyjnych sołectwa Chruszczobród Piaski, położonego w południowo – zachodniej części gminy Łazy (powiat zawierciański, województwo śląskie). Północną oraz południową granicę terenu wyznaczają granice gminy Łazy, granica wschodnia przebiega przez tereny rolne położone na wschód od ul. Piaski. Teren zajmuje powierzchnię 251 ha.

Nazwa sołectwa związana jest ze środowiskiem geograficzno-przyrodniczym i określa piaszczyste tereny gruntów. Ze starych map wojskowych wynika, że wieś była wcześniej określana mianem Dwór lub Kolonia Lorek. Dopiero około roku 1938, ówczesny radny Mieczysław Lorek wyszedł z inicjatywą zmiany nazwy, która do dzisiaj brzmi: Chruszczobród Piaski.

Przed laty osada usytuowana była na terenie dzisiejszych pól i lasów, zlokalizowanych po jej zachodniej stronie. Tam również znajdował się dwór z kompleksem budynków gospodarczych. Wszystkie zabudowania wraz z dworem zostały doszczętnie zniszczone podczas pożaru i wieś odbudowano na nowo w innym miejscu.

Powiązania komunikacyjne

Głównym elementem układu komunikacyjnego w granicach przedmiotowego terenu jest ulica Piaski, przebiegająca południkowo we wschodniej części obszaru opracowania, stanowiąca połączenie komunikacyjne z Chruszczobrodem na południowym – wschodzie oraz Gołuchowicami na północy. Przez skrajnie zachodnią część terenu przebiega ulica Zagłębiowska biegnąca na północ w kierunku Siewierza, a od strony południowej zapewniająca komunikację z dzielnicą Dąbrowy Górniczej – Ujejsce.

Dopełnieniem układu komunikacyjnego są drogi lokalne, umożliwiające dojazd do poszczególnych posesji.

Przez omawiany teren nie przebiegają żadne drogi krajowe czy autostrady.

Osadnictwo i zabudowa

Zabudowa w granicach omawianego terenu koncentruje się głównie wzdłuż ulicy Piaski. Układ przestrzenny wsi ma charakter typowej ulicówki, gdzie po obu stronach drogi zlokalizowane są zabudowania mieszkaniowe oraz gospodarcze. Zachował się tradycyjny układ ruralistyczny z elementami zabytkowej architektury wiejskiej – kamienno – drewnianej. Układ zabudowy przebiega równolegle do doliny Mitręgi.

W granicach sołectwa Chruszczobród Piaski nie ma zlokalizowanych usług oświaty, zdrowia czy sportu. Powyższe usługi pełni sąsiadujący Chruszczobród.

Zabytki

W granicach objętych niniejszym opracowaniem znajdują się wymienione poniżej obiekty zabytkowe i zabytkowe obiekty małej architektury:

- Budynek drewniany przy ul. Piaski 8;
- Budynek drewniany przy ul. Piaski znajdujący się w drugiej linii zabudowy;
- Budynek drewniany przy ul. Piaski 59;
- Budynek drewniany przy ul. Piaski 69;
- Drewniany krzyż przydrożny;
- Drewniany krzyż przydrożny.

Zgodnie z *Wykazem stanowisk archeologicznych na terenie gminy Łazy*, w granicach przedmiotowego terenu zlokalizowane są także stanowiska archeologiczne: AZP 94-50 i AZP 95-50.

Zgodnie ze *Zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy (Uchwała nr IV/21/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22 stycznia 2015 r.)*, tereny zabudowy, zlokalizowane wzdłuż ulicy Piaski zostały objęte strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej.

Zaopatrzenie w media

W granicach opracowania przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV oraz 400 kV Łagisza – Tucznawa, Tucznawa – Rogowiec, pozostające w eksploatacji Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. oddział w Katowicach.

Energia elektryczna bezpośrednio do posesji i gospodarstw na terenie opracowania jest dostarczana za pośrednictwem napowietrznych sieci średniego i niskiego napięcia. Stacje transformatorowe wykonane są jako napowietrzne słupowe.

Na obszarze objętym opracowaniem zlokalizowana jest infrastruktura gazownicza, w tym przede wszystkim gazociąg wysokiego ciśnienia Trzebieszawice – Częstochowa DN 250 PN 6,3 MPa (rok budowy 1972). Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie* (Dz.U. 2013 poz. 640), dla w/w infrastruktury wyznacza się strefy kontrolowane gazociągu, tj. obszar wyznaczony po obu stronach osi gazociągu, którego linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, w którym przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się transportem gazu ziemnego podejmuje czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłowe użytkowanie gazociągu.

Sieci gazowe stanowią źródło dostawy paliwa gazowego dla obiektów zlokalizowanych w omawianych granicach.

Gospodarka cieplna w zasięgu analizowanego terenu oparta jest wyłącznie o rozwiązania lokalne. Zabudowania o charakterze jednorodzinnych w granicach opracowania ogrzewane są za pomocą przydomowych kotłowni.

W Gminie Łazy zaopatrzenie w wodę odbywa się w oparciu o lokalne zasoby wód głębinowych, prowadzone jest przez Promax Sp. z o.o. w Łazach, ul. Pocztowa 14. Pobór wody następuje z 8 ujęć zlokalizowanych na terenie gminy.

W omawianych granicach nie ma zlokalizowanych ujęć wód. Teren częściowo znajduje się w strefie ochrony pośredniej dla ujęcia Trzebieszawice, ustanowionej Rozporządzeniem Dyrektora RZGW Gliwice nr 5/2010 z dnia 15.09.2010 r. (DZ.URZ.WOJ.ŚL. nr 205 poz. 3089 z 2010 r.) oraz częściowo w zasięgu strefy ochrony pośredniej dla ujęcia Ujejsce ustanowionej Rozporządzeniem Dyrektora RZGW Gliwice nr 7/2016 z dnia 23.12.2016 r. (DZ.URZ.WOJ.ŚL. poz. 70765 z 2016 r.).

Ścieki komunalne z terenów sołectwa Chruszczobród Piaski gromadzone są w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i okresowo wywożone wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków.

Odpady komunalne na omawianym stanowią przede wszystkim odpady powstające w gospodarstwach domowych, związane z bytowaniem ludzi w domach mieszkalnych.

Na terenie Gminy Łazy odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zarówno zmieszane jak i segregowane odbierane są przez konsorcjum firm: Alba Południe Polska Sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza ul. Starocmentarna 2 oraz Alba MPGK Sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza ul. Starocmentarna 2.

Odpady segregowane są do trzech rodzajów worków i pojemników w zależności od zabudowy.

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

W planie przedstawionym do oceny ustala się następujące przeznaczenia podstawowe terenów:

- MN** - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- PE** – teren powierzchniowej eksploatacji,
- ZP** – teren zieleni urządzonej,
- ZL** – tereny lasów,
- R1** – tereny rolne,
- R2** – tereny rolne z możliwością zalesień,
- RZ** – tereny rolne – łąki i pastwiska,
- WS** – teren wód powierzchniowych,
- ITG** – teren infrastruktury technicznej gazownictwa,
- ITK** - teren infrastruktury technicznej kanalizacji,
- KDZ** – tereny dróg publicznych klasy „zbiorczej”,
- KDD** – tereny dróg publicznych klasy „dojazdowej”,
- KDW** – tereny dróg wewnętrznych.

W odniesieniu do obecnego stanu zagospodarowania oceniany projekt planu przewiduje zasadniczo uporządkowanie przeznaczeń terenów, poprzez ich dopasowanie do istniejącego sposobu zainwestowania (charakteru zabudowy). Przewiduje ponadto poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej kosztem powierzchni biologicznie czynnych, utrzymuje istniejące i wprowadza nowe ciągi komunikacyjne.

Głównym celem przedstawionego do oceny planu jest wprowadzenie w południowej części sołectwa terenu powierzchniowej eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „Chruszczobród”.

W granicach opracowania obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 października 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy.

2.3. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami

Miejscowy projekt planu zagospodarowania przestrzennego realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt. 1.2).

Zapisy planu wraz z ograniczeniami i dopuszczeniami realizują politykę rozwoju miasta przyjętą w takich dokumentach jak:

1. Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020
2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (2004 r.)

Plan nie stoi w sprzeczności z zapisami Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Łazy i uwzględnia również założenia ochrony środowiska gruntowo – wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym.

3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

W zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi.

W zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko na etapie realizacji zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnych zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Projekt planu przedstawiony do oceny generalnie wprowadza przeznaczenia terenów nawiązujące do już istniejących elementów zagospodarowania, przy czym przewiduje się wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej oraz infrastruktury drogowej na tereny obecnie pozbawione zabudowy. Ponadto plan wprowadza nową formę zagospodarowania na powierzchniach biologicznie czynnych - teren powierzchniowej eksploatacji w południowej części obszaru.

Jakość poszczególnych elementów środowiska takich jak powietrze, wody powierzchniowe czy wody podziemne na terenie województwa śląskiego, jak również w gminie Łazy podlega monitoringowi prowadzonemu m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach.

Dla przedmiotowego terenu w planie wprowadzono zapisy ustalające zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w postaci ustaleń, nakazów i zakazów ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Z uwagi na ujęte w planie zapisy z zakresu ochrony środowiska oraz charakter wprowadzanych przeznaczeń terenów za wystarczający uznaje się generalnie wspomniany wyżej monitoring prowadzony przez WIOŚ w Katowicach.

5. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego planu

5.1. Stan zasobów środowiska

Stan środowiska na przedmiotowym terenie kształtowany jest nie tylko przez czynniki miejscowe, ale jest także wypadkową jej powiązań z otoczeniem.

Zgodnie z podziałem regionalnym kraju według Kondrackiego (2001) omawiany teren znajduje się w obrębie prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej (341), makroregionu Wyżyna Śląska (341.1), mezoregionu Garb Tarnogórski (341.12).

W skali lokalnej wymiana biologiczna między terenem opracowania, a obszarami otaczającymi jest aktualnie możliwa niemal w każdym z kierunków, za sprawą ciągłości obszarów biologicznie czynnych, w tym terenów o charakterze rolniczym oraz lokalnych zadrzewień.

Istotnymi łącznikami funkcjonalno – przestrzennymi, zarówno w skali lokalnej jak i ponadlokalnej są doliny cieków, zwłaszcza Mitręgi. Pomimo, iż w chwili obecnej dolina została w przeważającej części zabudowana, nadal umożliwia migrację gatunków. Podobną funkcję mogą pełnić także antropogeniczne struktury liniowe, jak np. pobocza dróg, które także umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków, zwłaszcza tych kosmopolitycznych.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi w granicach przedmiotowego terenu przebiegają szlaki migracji ssaków kopytnych i drapieżnych, ptaków a także przez wschodnią część terenu przebiega korytarz spójności obszarów chronionych.

Do powiązań przyrodniczych omawianego terenu z obszarami przyległymi należą również złoża kopalin oraz zalegające w podłożu geologicznym piętra wodonośne.

Ukształtowanie powierzchni terenu

Omawiany teren położony jest w zasięgu mezoregionu Garbu Tarnogórskiego, stanowiącego rozczłonkowaną płytę wapienia muszlowego (środkowy trias), wznoszącą się do 340 – 380 m i opadającą progiem tektoniczno – denudacyjnym ku Wyżynie Katowickiej [1.2.16].

Rzeźba omawianego obszaru jest stosunkowo jednorodna. Teren obniża się ku przebiegającej południkowo dolinie Mitręgi, zlokalizowanej w jego wschodniej części. W centralnej części obszaru, w rejonie pól uprawnych, powierzchnia charakteryzuje się niewielkim sfałdowaniem. Rzędne wysokościowe terenu kształtują się na poziomie od około 305,0 m n.p.m. w rejonie doliny Mitręgi, na wschód od zabudowań zlokalizowanych przy ul. Piaski do około 318,0 m n.p.m. w północno - wschodniej części terenu oraz 325,0 m n.p.m. przy zachodniej granicy opracowania.

Budowa geologiczna

Przedmiotowy teren położony jest w zasięgu Garbu Tarnogórskiego, stanowiącego rozczłonkowaną płytę wapienia muszlowego (środkowy trias). Pod względem geologicznym, na powierzchni występują tu utwory triasowe i czwartorzędowe a w mniejszym stopniu jurajskie.

Utwory triasowe

Utwory przynależne stratygraficznie do triasu, występują we wschodniej oraz zachodniej części terenu a także w obszarze centralnym, w formie wychodni.

Na zachód od cieku Mitręga wykształciły się utwory triasu górnego, występujące w postaci ilów pstrych z brekcją ilasto – wapienną oraz wapienie. W części zachodniej a także w centralnej części przedmiotowego terenu, występują dolomity diploporowe wapienia muszlowego.

Utwory jurajskie

Utwory jurajskie występują w północno – wschodniej części terenu, w formie wychodni, wykształconych w postaci ilów, żwirów, łupków glinki ogniotrwałej oraz węgla brunatnego liasu. Odnaczają się najmniejszym udziałem w budowie geologicznej omawianego terenu.

Czwartorzęd

Osady czwartorzędowe na omawianym obszarze zalegają bezpośrednio na utworach jurajskich bądź triasowych. Są to w przeważającej części utwory plejstoceny, rozwinięte w postaci pokrywy osadowej zbudowanej z piasków oraz żwirów.

Młodsze utwory holoceny występują, jako osady rzeczne w dolinach cieków powierzchniowych

Warunki hydrogeologiczne

Pod względem podziału hydrogeologicznego Polski, przyjętego w treści seryjnych Map hydrogeologicznych Polski, w skali 1: 200 000 – Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, przedmiotowy teren położony jest w zasięgu Regionu Bytomsko - Olkuskiego (XV).

Głębokość zalegania poziomu wód podziemnych uzależniona jest od budowy geologicznej, warunków litologicznych oraz rzeźby terenu. Na terenach płaskich z płytkim zaleganiem ilów kajprowych poziomy wodonośne występują już na głębokości 1 m. W strefie ostańców denudacyjnych Niegowonic i Grabowej oraz w strefie krawędziowej Wyżyny Częstochowskiej zwierciadło ma charakter nieciągły i zalega na zmiennej głębokości 20-50 m. Wody podziemne występują w szczelinach spękanych utworów jurajskich. Pierwsze piętro wodonośne ma lokalne znaczenie użytkowe. Jego wydajność waha się od 2 do 10 m³/h.

Główny poziom użytkowy związany jest z utworami triasu dolnego i środkowego (wapienie i dolomity) i zalega na głębokości od 10 do 110 m, w części północnej regionu do 300 m. Aktywnie odwadniany przez górnictwo rud cynku i ołowiu a także ujęcia wodociągowe.

Wody porowe w utworach triasu dolnego występują w południowo – zachodniej części regionu i związane są z piaskami i piaskowcami. Wody występują pod ciśnieniem, sporadycznie charakteryzują się zwierciadłem swobodnym.

Wody w utworach czwartorzędu w dolinach rzecznych zalegające w osadach piaszczystych oraz żwirowych do głębokości 10 m. Charakteryzują się zwierciadłem swobodnym, jedynie lokalnie pod ciśnieniem.

Wody w utworach jury dolnej związane są z piaskami i piaskowcami, zalegają do głębokości 20 m. Wody o zwierciadle swobodnym lub pod niewielkim ciśnieniem, sporadycznie brak wody.

Wody szczelinowe w utworach triasu górnego w części północnej, zalegające w wapieniach i dolomitach, na głębokości od 5 do 60 m.

Wody szczelinowe w utworach dewonu, występujące lokalnie, związane z wapieniami i dolomitami, na głębokości od 5 do 60 m. Wody występujące pod ciśnieniem, miejscami zwierciadło swobodne.

Zgodnie z ustaleniami Mapy głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) wg stanu Narodowego Archiwum Geologicznego na sierpień 2017 r., przedmiotowy teren zlokalizowany jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 454 Zbiornik Olkusz Zawiercie.

Jest to zbiornik triasowy typu szczelinowo – krasowego, zbudowany ze skał dolomityczno-wapiennych zaliczanych stratygraficznie do wapienia muszlowego i retu. Zbiornik ten cechuje widoczna strefa aktywnego odwadniania (lej depresyjny), powstała na skutek eksploatacji ujęć wodociągowych oraz wywołana przez górnictwo rud cynku i ołowiu.

Teren częściowo znajduje się w strefie ochrony pośredniej dla ujęcia Trzebiesławice, ustanowionej Rozporządzeniem Dyrektora RZGW Gliwice nr 5/2010 z dnia 15.09.2010 r. (DZ.URZ.WOJ.ŚŁ. nr 205 poz. 3089 z 2010 r.) oraz częściowo w zasięgu strefy ochrony pośredniej dla ujęcia Ujejsce ustanowionej Rozporządzeniem Dyrektora RZGW Gliwice nr 7/2016 z dnia 23.12.2016 r. (DZ.URZ.WOJ.ŚŁ. poz. 70765 z 2016 r.).

Dla powyższych stref ochrony pośredniej ujęć wód, ustanowiono obostrzenia, ujęte w w/w rozporządzeniach.

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 112.

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego i chemicznego.

Do źródeł zagrożeń dla jednolitej części wód podziemnych na przedmiotowym terenie należą potencjalne zanieczyszczenia pochodzące z sektora komunalnego i rolniczego.

Warunki górnicze

W obrębie obszaru opracowania miasta udokumentowano następujące złoża:

- **złożę kruszywa naturalnego „Chruszczobród”** w kategorii C₁ wg systemu MIDAS nr 15794 – złożę rozpoznane szczegółowo – zlokalizowane w południowej części terenu. Dla złoża sporządzono *Dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego „Chruszczobród” w kat. C₁ w miejsc. Chruszczobród Piaski*, którą zatwierdził Marszałek Województwa Śląskiego decyzją z dnia 21 września 2010 r., znak: OS.RG.7511-00010/10. Dla omawianego złoża sporządzono także *Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej złoża kruszywa naturalnego „Chruszczobród” w kat. C₁, miejscowość Chruszczobród Piaski, gm. Łasy, pow. Zawierciański, woj. Śląskie*, zatwierdzony Decyzją nr 134/OS/2015 Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 28 stycznia 2015 r.;

- **złożę rud cynku i ołowiu „Gołuchowice”** wg systemu MIDAS nr 12 – złożę o powierzchni 627,7 ha, dla którego w roku 1972 sporządzono *Dokumentację geologiczną złoża rud cynku i ołowiu*

rejon Gołuchowice, uzupełnioną kolejnymi dodatkami. Zgodnie z opracowanym przez Głównego Geologa Kraju wykazem złóż wymagających szczególnej ochrony, przedmiotowe złoża ujęte zostało jako złoża kopalin o znaczeniu ogólnokrajowym objęte własnością górnictwem wymienioną w art. 10 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze oraz zaliczone do złóż kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej (art. 10 ust.3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze) o szczególnych walorach surowcowych, mających znaczenie ogólnokrajowe.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, omawiany teren zlokalizowany jest w zasięgu triasowego **prognostycznego i perspektywicznego złoża dolomitu** nieklasyfikowanego (nr 32219).

W granicach przedmiotowego terenu dotychczas nie prowadzono eksploatacji górnictwa. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach [1.2.13], obszar objęty opracowaniem usytuowany jest poza granicami terenu górnictwa.

Powierzchnia ziemi i gleby

Charakterystyka środowiska glebowego jest bezpośrednio związana z budową geologiczną przedmiotowego obszaru. Na kształtowanie się procesów glebotwórczych ma wpływ działalność człowieka, rolnicza i pozarolnicza.

W zależności od podłoża geologicznego, na omawianym terenie dominują gleby wytworzone z czwartorzędowych utworów piaszczystych, w tym gleby pseudobielicowe i pseudobielicowe wylugowane a także rędziny czy gleby brunatne wykształcające się na tworach triasowych i jurajskich. Wzdłuż holocenińskiej doliny rzecznej gleby mają charakter gleb hydrogenicznych.

W rejonach, gdzie naturalna pokrywa glebowa została przekształcona, tj. w rejonie ciągów komunikacyjnych, obiektów kubaturowych czy infrastruktury technicznej najpowszechniej miały miejsce przekształcenia mechaniczne profilów glebowych. Przejawiały się one w częściowym lub całkowitym zdarciu poziomów genetycznych, ich wymieszaniu między sobą lub wymieszaniu z materiałem obcym, zasypaniu, zagęszczeniu itp. Jednocześnie nastąpiła także zmiana stosunków powietrzno-wodnych i właściwości chemicznych gruntów. Gleby występujące w granicach przedmiotowego terenu można zaliczyć do grupy gleb antropogenicznych, z rzędu gleb urbanoziemnych. Dominują tu utwory typologicznie zaliczone do ekranosoli (gleby przykryte). W terenie objętego opracowaniem powierzchnie przykrywające mogą występować w postaci litego betonu, asfaltu czy też bruku.

W zasięgu omawianego terenu, większość gleb ma przeznaczenie rolnicze. Ich degradacja jest związana przede wszystkim z zanieczyszczeniem chemicznymi środkami stosowanymi w produkcji rolniej, na skutek ich niewłaściwego stosowania.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym, przedmiotowy teren położony jest w strefie dorzecza Wisły.

Omawiany obszar w przeważającej części odwadniany jest przez ciek Mitręgę, będący prawobrzeżnym dopływem Przemszy, a tym samym głównym elementem układu hydrograficznego w omawianych granicach. Mitręga rozcina teren południkowo w jego wschodniej części. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach [1.2.13] Mitręga znajduje się w administracji w/w Zarządu.

Jedynie skrajny zachodni fragment terenu odwadniany jest przez ciek o nazwie Trzebyczka, który również stanowi dopływ Przemszy.

Uzupełnienie sieci hydrograficznej stanowią lokalne rowy odwadniające.

Przez zachodnią część terenu przebiega topograficzny dział wodny III rzędu.

Zgodnie z informacjami prezentowanymi przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w granicach terenu nie zostały wyznaczone obszary zagrożone wystąpieniem powodzi.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od [1.2.13] tereny położone wzdłuż cieku Mitręgi, zagrożone są wystąpieniem podtopień i powodzi. Ryzyko wystąpienia podtopień występuje zwłaszcza po intensywnych opadach deszczu (deszcz nawalny) a także po długotrwale utrzymujących się opadach atmosferycznych, co potwierdzono w trakcie przeprowadzonej wizji

Omawiany teren leży w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- przeważająca część terenu należy do JCWP o nazwie „Mitręga” (kod: PLRW 2000621229);
- niewielki zachodni fragment terenu znajduje się w zasięgu JCWP o nazwie „Trzebyczka” (kod: PLRW 20007212529).

Jednolita Część Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Mitręga” (PLRW 2000621229), która stanowi naturalną część wód. Zgodnie z *Planem Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły* jej stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest przede wszystkim brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego –przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.

Z kolei JCWP o nazwie „Trzebyczka” (PLRW 20007212529) posiada status naturalnej części wód, której stan jest dobry a utrzymanie celów środowiskowych jest niezagrożone.

Uwarunkowania klimatyczne

Według klasyfikacji klimatyczno-rolniczej opracowanej przez R. Gumińskiego (1948), obszar gminy Łazy leży w obrębie dzielnicy częstochowsko – kieleckiej (XV), a według regionalizacji klimatycznej Wiszniewskiego i Chełkowskiego (1987) – leży w Regionie Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej.

Dominuje tu klimat wyżyn środkowych, podgórskich nizin i kotlin, jak również klimaty górskie i podgórskie. Przeciętna suma opadów wynosi około 620-660 mm rocznie, co stanowi nieco ponad średnią sumę opadów dla Polski. Najwięcej opadów przypada na początek lata, ich wzrost występuje w lipcu (od 100 do 112 mm), spadek natomiast zauważalny jest w lutym (od 35 do 41 mm).

Średnia roczna temperatura waha się od 7,6° do 8,0°C (w lipcu od 17,6° C do 17,9°C, w styczniu od 1,5°C do 2,2°C). Liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi ok. 60, okres wegetacyjny trwa około 200 - 210 dni.

Największe zachmurzenie występuje w okresie późnej jesieni, najmniejsze zaś odnotowywane jest w sierpniu, wrześniu i czerwcu.

Na terenie gminy dominują wiatry z sektora zachodniego (SW, W, NW) i stanowi 42% dni w roku oraz ze wschodu - 14%. Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze.

Cięśnienie atmosferyczne w tej części regionu jest stosunkowo niskie i utrzymuje się średnio w ciągu roku na poziomie 975 – 981 hPa.

Warunki topoklimatyczne

Przeprowadzona analiza topoklimatyczna terenów położonych w granicach terenu opracowania (oparta na wydzieleniach topoklimatycznych sporządzonych przez Paszyńskiego (1980) wykazała, iż w obszarze opracowania występują zróżnicowane typy topoklimatu terenów o różnej przydatności do zabudowy. Dla potrzeb niniejszego opracowania wykonano uproszczony podział topoklimatyczny wydzielając tereny o korzystnych i niekorzystnych warunkach do zabudowy, z podziałem na poszczególne grupy topoklimatyczne, które warunkowane są przez charakterystyczne dla nich czynniki środowiskowe (głębokość zalegania zwierciadła wód podziemnych, rzeźba terenu, pokrycie szatą roślinną, warunki przewietrzania itd.).

Wydzielono następujące topoklimaty:

1. Topoklimaty o warunkach korzystnych (korzystne warunki klimatyczno – zdrowotne) – obszary głównie wypukłe, płaskie lub słabo nachylone (wypłaszczenia terenu, rozległe wierzchowiny bądź słabo nachylone zbocza dolin), odznaczające się korzystnym układem warunków termicznych i wilgotnościowych, dobrymi warunkami solarnymi (odpowiednie napromieniowanie słoneczne), małymi amplitudami temperatur, mniejszą częstotliwością występowania niekorzystnych zjawisk pogodowych takich jak mgły i zamglenia oraz dobrym przewietrzaniem (zanieczyszczenia atmosferyczne na tych obszarach nie gromadzą się).

Tereny odznaczające się tego typu topoklimatem dominują w centralnej oraz zachodniej części terenu.

2. Topoklimaty o warunkach średnio korzystnych (w przewadze korzystne warunki klimatyczno – zdrowotne) – obejmują głównie tereny równinne – zabudowane i uprzemysłowione, stawy, lasy, parki i ogrody działkowe położone w dnach dolin i na obrzeżeniach, gdzie istnieje prawdopodobieństwo występowania przyziemnych inwersji temperatur, ale są one stosunkowo dobrze przewietrzane. Obejmuje m.in. wschodnią część terenu opracowania, wzdłuż ulicy Piaski.
3. Topoklimaty o warunkach niekorzystnych (niekorzystne warunki klimatyczno – zdrowotne), do których zaliczamy tereny intensywnie zabudowane i uprzemysłowione, szersze fragmenty podmokłych dolin rzecznych porośniętych roślinnością łąkową, obrzeżenia zbiorników wodnych i podmokłe zagłębienia terenów, narażone na wystąpienie przyziemnych inwersji temperatur, tworzeniem się zastoisk ziemnego powietrza, zaleganiem wilgotnych, chłodnych mas powietrza, częstymi zamgleniami, niższą temperaturą w stosunku do otoczenia a w przypadku terenów antropogenicznych, gdzie naturalna rzeźba terenu została zmieniona niedostatecznym przewietrzaniem terenu i zaleganiem zanieczyszczeń w przyziemnych warstwach powietrza powodujących koncentrację szkodliwych substancji w warstwie, w której funkcjonuje człowiek.

Topoklimatem tego typu odznaczają się obszary położone we wschodniej części terenu wzdłuż doliny Mitręgi.

Warunki aerosanitarne

Ocenę jakości powietrza i obserwacji zmian przeprowadza w ramach państwowego monitoringu środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.

Oceny stanu powietrza dokonuje się w strefach, w tym aglomeracjach. Gmina Łazy została zaliczona do strefy: śląskiej (PL2405). Najbliżej położoną stacją pomiarową jest stacja w Dąbrowie Górniczej przy ul. Tysiąclecia.

Zgodnie danymi pomiarowymi dla stacji Dąbrowa Górnicza (WIOŚ w Katowicach – *System monitoringu jakości powietrza*) w roku 2016 zostały przekroczone wartości dopuszczalne dla tlenków azotu.

Wartość średnia roczna tlenków a wyniosła $45 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnej normie wynoszącej $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksyma stężeń notowano w porze jesienno – zimowej (okres grzewczy i związana z nim tzw. „niska emisja”).

W granicach omawianego terenu, warunki aerosanitarne kształtowane są przez czynniki lokalne oraz przez czynniki zewnętrzne. Z uwagi na mały odsetek terenów zabudowanych a także brak większych ciągów komunikacyjnych, emisja zanieczyszczeń z lokalnych źródeł jest niewielka.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w omawianym terenie jest emisja toksycznych substancji pochodzących z lokalnych kotłowni i pieców węglowych używanych w indywidualnych gospodarstwach domowych. Są one źródłem tak zwanej „niskiej emisji”. Spala się w nich różnego rodzaju materiały odpadowe (dominuje węgiel kamienny i koks), a także odpady komunalne. Jak

wspomniano powyżej, źródłami emisji są gospodarstwa domowe. W omawianych granicach koncentrują się one jedynie we wschodniej części terenu.

Na stan atmosfery mają również wpływ zanieczyszczenia komunikacyjne. Oddziałują na środowisko w najbliższym otoczeniu drogi, a ich wpływ maleje wraz z odległością. Z dróg kołowych o dużym natężeniu emitowane są zanieczyszczenia powstające ze spalania paliw samochodowych. Zanieczyszczenia komunikacyjne to głównie tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły i metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze.

Warunki florystyczno-faunistyczne

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne według Matuszkiewicza (2008), przedmiotowy teren położony jest na obszarze Działu Wyżyn Południowopolskich (C), Krainy Górnośląskiej (C.3), Okręgu Górnośląskiego Właściwego (C.3.1), Podokręgu Ciągowickim (C.3.2.d).

Potencjalną roślinność naturalną (Matuszkiewicz, 2008) na przeważającym obszarze przedmiotowego terenu stanowią kontynentalne bory mieszane sosnowo - dębowe *Querco - Pinetum*. Jedynie wzdłuż doliny cieku potencjalna roślinność naturalną stanowi niżowy łęg jesionowo – olszowy *Fraxino – Alnetum*.

Na przestrzeni lat pod wpływem czynników antropogenicznych pierwotne siedliska ulegały przekształceniom, co pociągało za sobą zmiany w fizjonomii i strukturze gatunkowej poszczególnych fitocenoz. Antropogeniczne przemiany szaty roślinnej przejawiały się przede wszystkim wylesianiem terenów na potrzeby rolnictwa i osadnictwa.

Do siedlisk występujących w granicach przedmiotowego terenu należą przede wszystkim tereny otwarte o charakterze pól uprawnych, łąk czy nieużytków a także w mniejszym stopniu zbiorowiska leśne i siedliska antropogeniczne towarzyszące zabudowie mieszkalnej.

Zbiorowiska zieleni wysokiej

Zbiorowiska roślinne zieleni wysokiej stanowiły niewielki odsetek w układzie florystycznym przedmiotowego terenu. Porastały w formie zwartych, niewielkich płatów, głównie w południowo – zachodniej części terenu opracowania, wzdłuż koryta Mitręgi na zachodzie, a także miejscowo w rozproszeniu jako formacje zadrzewień śródpolnych.

Zbiorowiska o charakterze borów

W centralnej oraz południowej części terenu występowały płaty zadrzewień nawiązujące fizjonomią oraz składem gatunkowym do fitocenoz boru sosnowego suchego. Zadrzewienia te miały postać nasadzeń gospodarczych i charakteryzowały się mało zwartym, widnym drzewostanem (nasadzenia starsze wiekowo), bądź w przypadku młodników – drzewostan wykazywał silne zwarcie.

W drzewostanie dominującym gatunkiem była sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*), lokalnie w domieszce pojawiał się dąb bezszypułkowy (*Quercus robur*) a także brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), która także porastała w postaci monogatunkowych nasadzeń.

W podszycie występowały nieliczne krzewy, sporadycznie jeżyna (*Rubus* sp.) a także czeremcha amerykańska (*Prunus serotina*). Na obrzeżach występowała śliwa tarnina (*Prunus spinosa*).

Runo budowały głównie trawy oraz rośliny zielne, w tym gatunki takie jak: kostrzewa owcza (*Festuca ovina*), wiechlina zwyczajna (*Poa trivialis*), jastrzębiec kosmaczek (*Hieracium pilosella*), koniczyna polna (*Trifolium arvense*). Cechą charakterystyczną było także liczne występowanie wilczomlecza sosnki (*Euphorbia cyparissias*), który płynnie przenikał ze zbiorowisk leśnych na okrajki oraz sąsiadujące z nimi użytki łąkowe.

Zbiorowiska roślinności nadrzecznej

W zachodniej części terenu, wzdłuż Mitręgi a także w sąsiedztwie rowów odwadniających wykształcały się zbiorowiska zieleni wysokiej, budowane przez gatunki wilgociolubne. Dominowały tu przede wszystkim olsze czarne (*Alnus glutinosa*) oraz wierzby (*Salix* sp.). Płaty wierzbowe porastały także obrzeża występujących lokalnie terenów podmokłych ze stagnującą wodą.

Zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne

Wśród struktur przyrodniczych omawianego terenu należy wyróżnić także występujące nieliczne zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne. Występowały one na terenach otwartych oraz na przydrożach. Najczęściej mają charakter płatów porastających miejsca o niekorzystnym ukształtowaniu terenu dla gospodarki rolnej. Stanowią one lokalne korytarze ekologiczne a także miejsca do gniazdowania ptaków związanych z obszarami otwartymi. W graniach omawianego terenu miały one głównie postać zagajników brzoźowych, czyżni z dominującą tarniną, a także solitarnych drzew.

Zbiorowiska okrajkowe

Ze zbiorowiskami zieleni wysokiej (leśnymi) związane są zbiorowiska okrajkowe, występujące w ekotonie, czyli strefie przejściowej pomiędzy danymi fitocenoząmi, np. lasem i łąką. Na omawianym terenie odnotowano przede wszystkim okrajki o charakterze nitrofilnym takie jak zbiorowisko *Aegopodietum podagrariae* z podagrycznikiem pospolitym i pokrzywą występujące w miejscach zacienionych na obrzeżach lasów oraz *Rudbeckio – Solidaginetum* z gatunkami żółto kwitnących kenofitów amerykańskich – nawłocią późną (*Solidago gigantea*) i nawłocią kanadyjską (*Solidago canadensis*) porastające także leżące odłogiem użytki rolne.

Zbiorowiska łąkowe i użytki rolne

Zbiorowiska łąkowe i pastwiska wykształciły się w miejscach wylesionych i utrzymywane są na skutek działalności człowieka, tj. wykaszania lub wypasania. Zaprzestanie użytkowania łąk prowadzi do wkraczania gatunków drzewiastych do fitocenozy łąkowych na skutek spontanicznej sukcesji naturalnej i co za tym idzie, do tworzenia wtórnych zbiorowisk leśnych. Aktualny charakter i stan zbiorowisk łąkowych uzależniony jest od ich lokalizacji, warunków gruntowo – wodnych oraz od sposobu i intensywności ich użytkowania. Intensyfikacja użytkowania łąk lub długotrwałe zaprzestanie ich wykorzystywania, ale także wahania poziomu wód gruntowych prowadzą do spadku bioróżnorodności tych siedlisk.

Z uwagi na lokalne uwarunkowania gruntowo – wodne, przeważającą część zielonych o charakterze łąkowym stanowią półnaturalne i antropogeniczne zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe z klasy *Molinio – Arrhenatheretea*. Lokalnie w zachodniej części terenu pojawiały się płaty roślinności o charakterze kserotermicznym.

Przeważającą część terenu opracowania stanowią użytki rolne w postaci pól uprawnych, na których prowadzona jest gospodarka rolna, głównie w postaci upraw zbożowych. Agrocenozom towarzyszą zbiorowiska segetalne, z dominującymi gatunkami pospolitych w skali kraju chwastów upraw zborzowych i okopowych, takich jak: mak polny (*Papaver rhoeas*) czy chaber bławatek (*Centaurea cyanus*).

Zbiorowiska ruderalne

W miejscach silnie wydeptywanych, na przydrożach, ścieżkach oraz przydomowych podwórkach wykształcają się antropogeniczne zbiorowiska dywanowe zaliczane do fitosocjologicznego rzędu *Plantaginetalia majoris*. Gatunki tworzące fitocenozy poszczególnych zespołów charakteryzują się szerokim spektrum tolerancji siedliskowej, są odporne na wydeptywanie, niekorzystne stosunki gruntowo – wodne oraz tolerancyjne wobec niskiej zasobności gleby w składniki pokarmowe. Zbiorowiska te są szeroko rozpowszechnione na obszarze całego kraju.

Roślinność wodna i nawodna

Asocjacje roślinności związanej ekologicznie ze środowiskiem wodnym bądź wilgotnym, stanowiły zdecydowanie najmniejszy odsetek wśród wszystkich zbiorowisk omawianego terenu.

Jak wspomniano powyżej, pojawiały się one głównie wzdłuż cieków i rowów a także przy lokalnych podmokłościach terenu.

Oprócz gatunków drzewiastych i krzewiastych, takich jak olsze czy wierzby, występowały tu zielne rośliny wilgociolubne, takie jak: rzęśl (*Callitriche* sp.), trzcina pospolita (*Phragmites australis*) czy sity (*Juncus* sp.).

Tereny zieleni urządzonej

Tereny zieleni urządzonej występowały przede wszystkim w rejonie zabudowy mieszkaniowej występującej wzdłuż ul. Piaski. Występowały w postaci urządzonych ogródków przydomowych.

Skład gatunkowy fauny jest w znacznej mierze uwarunkowany charakterem siedlisk występujących w granicach omawianego terenu. W związku z tym występują tutaj zarówno gatunki leśne, jak i gatunki związane z terenami otwartymi (rolnymi) i zabudowaniami. Z uwagi na charakter mawianego terenu, można tu spotkać w dużej mierze gatunki synantropijne.

Bez wątpienia świat zwierzęcy najliczniej reprezentują bezkręgowce należący do takich grup jak mięczaki, owady i pajęczaki.

Do ssaków występujących na terenie opracowania należą potencjalnie pospolite i powszechnie występujące gatunki. Należą do nich między innymi duże kopytne związane głównie z lasami jak jeleń szlachetny (*Cervus elaphus*), dzik (*Sus scrofa*) czy sarna (*Capreolus capreolus*), gatunki

drapieżne jak lis czy kuny domowa (*Martes foina*). Na terenach leśnych jak i otwartych istnieją sprzyjające siedliska dla licznych gryzoni jak myszy czy norniki. Na polach i łąkach występuje kret (*Talpa europaea*), a na terenach leśnych jeż zachodni (*Erinaceus europaeus*).

Na terenach otwartych, wśród użytków rolnych oraz łąk, a także w rejonie lasów i zadrzewień parkowych miejsce do żerowania znajdują liczne ptaki a wśród nich: sikora bogatka (*Parus major*) i modraszka (*Cyanistes caeruleus*), sierpówka (*Streptopelia decaocto*), sroka (*Pica pica*), sójka (*Garrulus glandarius*), rudzik (*Erithacus rubecula*), zięba (*Fringilla coelebs*), szpak (*Sturnus vulgaris*), kos (*Turdus merula*), skowronek polny (*Alauda arvensis*), pliszka żółta (*Motacilla flava*), pleszka (*Phoenicurus phoenicurus*), pierwiosnek (*Phylloscopus collybita*), kukułka (*Cuculus canorus*) oraz na terenach rolnych – bażant (*Phasianus colchicus*). W granicach omawianego terenu występował także bocian biały (*Ciconia ciconia*) oraz przedstawiciel drapieżnych – błotniak (*Circus* sp.).

W rejonie zarośli nad Mitręgą występował świerszczak (*Locustella naevia*) a także kaczka krzyżówka (*Anas platyrhynchos*).

W rejonie siedlisk wilgotnych w granicach opracowania, mogą pojawiać się płazy bezogonowe reprezentowane między innymi przez żaby zielone czy żaby brunatne.

Siedliska tu występujące sprzyjają potencjalnie występowaniu również przedstawicieli gadów takich jak zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*).

5.2. Istniejące zagrożenia środowiska, a jego odporność na degradację i zdolność do samoregeneracji

Z problemem odporności środowiska na degradację wiąże się ściśle ocena jego zdolności do regeneracji. Zdolność do regeneracji najczęściej jest wyrażana długością czasu, jaki upływa między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko, a powrotem środowiska do stanu, który występował przed rozpoczęciem działania tych czynników. Uzupełniającym miernikiem jest różnica stanów środowiska w punkcie „początkowym” (przed oddziaływaniem) i końcowym („po regeneracji”) ponieważ środowisko rzadko wraca do stanu w pełni zgodnego ze stanem wyjściowym.

Tempo regeneracji ekosystemów zależy od wielu czynników. Wpływa na nie między innymi charakter naturalnych siedlisk, które tu niegdyś występowały oraz od stopnia przekształcenia pierwotnego środowiska. Generalnie można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są także jego możliwości regeneracyjne.

Środowisko terenu objętego opracowaniem w związku z wieloletnią działalnością człowieka uległo silnym i praktycznie nieodwracalnym przekształceniom. Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska przedmiotowego obszaru należą:

- przekształcenia powierzchni ziemi i gleby,
- zanieczyszczenie gruntu i wód podziemnych,
- zanieczyszczenie powietrza,
- emisja hałasu,
- promieniowanie niejonizujące
- przekształcenia biocenoz
-

Przekształcenia powierzchni ziemi i gleby

Zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi wraz z przeobrażeniami szaty roślinnej należą do najbardziej widocznych przejawów przekształcenia środowiska naturalnego.

Na terenie objętym opracowaniem trwałe i praktycznie nieodwracalne przekształcenia powierzchni ziemi miały miejsce przede wszystkim na obszarach zabudowanych, a także w rejonie ciągów komunikacyjnych, gdzie powierzchnie biologicznie czynne były niwelowane i zajmowane na rzecz zabudowań oraz powierzchni utwardzonych i szczelnych.

Stopniowy przyrost terenów zabudowanych w może prowadzić do ograniczenia możliwości infiltracji wód opadowych w głąb ziemi, z jednoczesnym wzrostem spływu powierzchniowego wód z powierzchni utwardzonych.

W chwili obecnej przedmiotowy teren charakteryzuje się niską intensywnością zabudowy a tereny zabudowy koncentrują się wzdłuż ul. Piaski. Przeważającą część terenu stanowią powierzchnie biologicznie czynne (poła uprawne). Możliwość infiltracji wód opadowych nie jest zatem w stanie obecnym utrudniona w sposób znaczący.

Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska glebowego są opady atmosferyczne, stanowiące niejako odzwierciedlenie stanu zanieczyszczeń atmosfery. Występująca w granicach terenu objętego opracowaniem zabudowa jest źródłem występowania tzw. niskiej emisji nasilającej się w sezonie grzewczym. Zawarte w powietrzu związki siarki i azotu a także metale ciężkie wraz z opadami przenikają do gleby. Wielkość ładunku zanieczyszczeń wprowadzonego do środowiska glebowego zależy od wielkości opadów oraz ilości zanieczyszczeń w powietrzu. Należy jednakże zaznaczyć, iż stan jest kształtowany przez czynniki zewnętrzne (stan aerosaitarny terenów przyległych).

W związku z faktem, iż na przedmiotowym obszarze prowadzona jest gospodarka rolna, potencjalnym zagrożeniem antropogenicznym dla gleb są także niewłaściwie przeprowadzone zabiegi agrotechniczne. Główny problem może stanowić chemiczna ochrona roślin a także niewłaściwe stosowanie nawozów organicznych w tym gnojowicy, a także nawozów mineralnych, prowadzące do przenawożenia gleby. Skutkiem tego procesu są zmiany składu chemicznego gleby objawiające się podwyższoną zawartością związków fosforu, azotu i potasu, co w konsekwencji może wpływać na nieprawidłową vegetację oraz zmiany w płodozmianie na terenach rolnych.

Zanieczyszczenia powietrza

Warunki aerosanitarnie na analizowanym terenie kształtowane są przez różne źródła emisji zanieczyszczeń, w tym gazowych i pyłowych. Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza na przedmiotowym terenie jest emisja substancji pochodzących z lokalnych kotłowni i pieców węglowych używanych w indywidualnych gospodarstwach domowych a także zanieczyszczenia nawiewane z terenów przyległych. Są one źródłem tak zwanej niskiej emisji. Przyczyną takiego stanu jest zła jakość paliwa używanego do ogrzewania.

Wielkość zanieczyszczeń emitowanych z tych źródeł do powietrza atmosferycznego jest trudna do oszacowania i cechuje się znaczną zmiennością sezonową, co wynika z występowania sezonu grzewczego.

Z uwagi na małe natężenie ruchu pojazdów, mniejszy wpływ na stan aerosanitarny mają istniejące ciągi komunikacyjne o charakterze dróg dojazdowych.

Emisja hałasu

Na terenie objętym niniejszym opracowaniem, głównym źródłem hałasu jest komunikacja drogowa, natomiast mniejsze znaczenia ma hałas bytowy.

Czynnikami wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są: natężenie i płynność ruchu, udział pojazdów ciężarowych, prędkość strumienia pojazdów, rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu oraz położenie drogi, a także charakter obudowy trasy. Jak wspomniano powyżej, ze względu na klasę drogi a także z uwagi na małe natężenie ruchu, oddziaływanie w zakresie emisji hałasu nie jest znaczące.

Promieniowanie niejonizujące

Promieniowaniem niejonizującym nazywamy takie promieniowanie, którego energia oddziałuje na każde ciało materialne (w tym także na ciało człowieka) nie powodując w nim procesu jonizacji. Związane jest ściśle ze zmianami pola elektromagnetycznego.

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości od 1 Hz do 10^{16} Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe na przykład linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe - urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300 000 MHz, do których należą:

- stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- urządzenia radionadawcze i telewizyjne (np. stacje bazowe telefonii komórkowej).

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883) określa dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wartość składowej elektrycznej 1kV/m i składowej magnetycznej 60A/m dla pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 H.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludności jest dozwolone bez ograniczeń w/w rozporządzenie określa dla pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz wartość składowej elektrycznej w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m.

Dla pól elektromagnetycznych w zakresie częstotliwości 300 MHz do 300 GHz (zakres częstotliwości sieci GSM) dopuszczalna wartość składowej elektrycznej wynosi 7 kV/m, natomiast gęstość mocy $0,1 \text{ W/m}^2$.

W odniesieniu do przedmiotowego terenu, źródłami promieniowania elektromagnetycznego są przede wszystkim linie przesyłowe energii elektrycznej najwyższych napięć 400 kV Łagisza –

Tucznawa, Tucznawa – Rogowiec, pozostające w eksploatacji Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. oddział w Katowicach oraz linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV.

W omawianych granicach nie ma zlokalizowanych stacji bazowych i nadajników telefonii komórkowej, będących źródłem promieniowania niejonizującego.

Przekształcenia biocenoz

Wprowadzanie antropogenicznych form zagospodarowania terenu sprzyja bez wątpienia przeobrażeniom szaty roślinnej. Wyraźnym tego przykładem jest zmniejszenie się obszarów leśnych na przestrzeni lat, spowodowane zajmowaniem gruntów na potrzeby rolnictwa i osadnictwa. Z tego względu na użytkach rolnych szata roślinna wyraźnie różni się od potencjalnej roślinności naturalnej.

Zaprzestanie użytkowania łąk, pastwisk czy pól uprawnych sprzyja spontanicznej sukcesji roślinnej w kierunku zbiorowisk leśnych. Z drugiej strony do niekorzystnych zjawisk świadczących o zachwianiu względnej równowagi środowiska (np. na skutek zaniechania użytkowania) na siedliskach łąkowych i w innych zbiorowiskach roślinnych jest ekspansja gatunków o szerokiej tolerancji siedliskowej.

Na obszarach zabudowanych naturalna lub półnaturalna szata roślinna praktycznie nie występuje. Na obszarach biologicznie czynnych w rejonie zabudowy została ona zastąpiona przez uprawiane gatunki ozdobne i użytkowe, a także spontaniczną roślinność synantropijną towarzyszącą osadom ludzkim. Istniejące jeszcze w granicach opracowania płaty lasów mają raczej wtórny charakter.

Przekształcenie szaty roślinnej pociągnęło również za sobą zmiany siedlisk faunistycznych, a co za tym idzie składu gatunkowego zwierząt. Przykładem może być zmniejszenie się ilości gatunków związanych z lasami na rzecz zwierząt preferujących siedliska otwarte (tereny rolne) czy też siedliska typowo antropogeniczne (obszary zabudowy).

5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego planu

Poprzez brak realizacji ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego rozumie się sytuację pozostawienia obszaru w dotychczasowym sposobie użytkowania lub realizacji zagospodarowania bez określonego porządku.

Zgodnie z ogólnie obserwowaną tendencją należy spodziewać się również przyrostu terenów zabudowanych, przy czym rozrost nowej zabudowy mieszkaniowej czy usługowej może zachodzić w sposób chaotyczny, nieuporządkowany, który spowoduje dysharmonię krajobrazu omawianego terenu, a także wpłynie na stan i jakość środowiska przyrodniczego. Potencjalne rozpraszanie zabudowy spowoduje również pokrycie terenu siecią dróg i zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Reasumując wprowadzenie w granicach opracowania planu zagospodarowania przestrzennego umożliwi uporządkowanie kierunków zagospodarowania oraz kontrolę rozwoju zabudowy.

6. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

6.1. Formy ochrony prawnej

6.1.1. Lasy ochronne

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w Ustawie o lasach [1.2.4].

Na obszarze objętym niniejszym opracowaniem występują tereny lasów o charakterze ochronnym. Plan przedstawiony do oceny uwzględnia ich obecność poprzez wydzielone jednostki planistyczne ZL.

6.1.2. Zasoby wodne

Zasoby wodne podlegają ochronie na mocy ustawy Prawo wodne [1.2.6]. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ochronie podlegają między innymi wody podziemne i obszary ich zasilania. Ochrona ta polega na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz na utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód.

Analizowany obszar znajduje się w zasięgu triasowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 454 Zbiornik Olkusz-Zawiercie i z uwagi na jego ochronę projekt planu wprowadza ustalenia w postaci zakazów i nakazów ograniczających wpływ istniejących i planowanych zainwestowań na wody podziemne.

Bezpośrednio w granicach terenu przepływa ciek Mitręga, stanowiącym prawobrzeżny dopływ Przemszy. Plan przedstawiony do oceny zachowuje koryto ciek i jego bezpośrednie sąsiedztwo w postaci jednostki planistycznej WS.

Planowana inwestycja w postaci powierzchniowej eksploatacji złoża może przyczynić się do zmiany poziomu czwartorzędowych wód podziemnych poprzez powstanie wokół eksploatowanego złoża leja depresyjnego.

Mając na uwadze znikome znaczenie gospodarcze czwartorzędowych wód podziemnych w rejonie złoża, projektowany system eksploatacji nad lustrem wody oraz spod lustra, a także zaplanowaną rekultywację powstałego wyrobiska w kierunku wodnym, a co za tym idzie braku odwadniania wyrobiska, ewentualnie powstały lej depresji będzie posiadać niewielki zasięg, a zwierciadło wód gruntowych obniży się nieznacznie.

Rekultywacja terenu poeksploatacyjnego, zgodnie z zapewnieniami Inwestora oraz zapisami ocenianego planu, będzie polegała na złagodzeniu skarp wyrobiska i pozostawieniu w jego dnie otwartego zbiornika wodnego lub na zalesieniu, co przywróci poziom wód gruntowych do stanu pierwotnego.

Ponadto oceniany plan wprowadza zapisy nakazujące uwzględnienie, na terenach projektowanej eksploatacji górniczej, położenia złożeń w granicach GZWP nr 454 Olkusz-Zawiercie oraz w granicach stref ochronnych ujęć wód podziemnych.

W przedstawionym do oceny projekcie planu wprowadzono zapisy służące ochronie wód podziemnych. W związku z tym nie przewiduje się znaczącego pogorszenia się stanu wód podziemnych na skutek realizacji ustaleń planu.

6.1.3. Ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego.

Omawiany teren leży w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- przeważająca część terenu należy do JCWP o nazwie „Mitręga” (kod: PLRW 2000621229);
- niewielki zachodni fragment terenu znajduje się w zasięgu JCWP o nazwie „Trzebyczka” (kod: PLRW 20007212529).

Jednolita Część Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Mitręga” (PLRW 2000621229), która stanowi naturalną część wód. Zgodnie z *Planem Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły* jej stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest przede wszystkim brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego –przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.

Z kolei JCWP o nazwie „Trzebyczka” (PLRW 20007212529) posiada status naturalnej części wód, której stan jest dobry a utrzymanie celów środowiskowych jest niezagrożone.

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 112.

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego i chemicznego.

Zasadniczo oceniany projekt planu wprowadza rozwiązania służące ochronie wód. W związku z tym realizacja zamierzeń planu przy zachowaniu wprowadzanych ustaleń nie powinna stwarzać zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych w/w jednolitej części wód powierzchniowych i podziemnych.

6.1.4. Złoże kopalin

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na mocy ustawy Prawo Ochrony Środowiska [1.2.2] oraz ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze [1.2.7].

W ocenianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania uwzględniono występowanie złoża kruszywa naturalnego „Chruszczobród”, złoża rud cynku i ołowiu „Gołuchowice” oraz perspektywicznego złoża dolomitu nie sklasyfikowanego.

Ponadto plan przedstawiony do oceny dopuszcza eksploatację złoża kruszywa naturalnego „Chruszczobród” zgodnie z przepisami Prawo geologiczne i górnicze.

6.1.5. Flora i fauna

Flora i fauna podlega ochronie na mocy Ustawy Prawo ochrony środowiska [1.2.2] oraz Ustawy o ochronie przyrody [1.2.3].

Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- 1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
- 2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,
- 3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,
- 4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

W myśl Ustawy o Ochronie Przyrody ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

W stosunku do rodzimych dziko występujących roślin objętych ochroną gatunkową (ściśłą lub częściową) obowiązują m.in. zakazy:

- 1) umyślnego niszczenia;
- 2) umyślnego zrywania lub uszkodzania;
- 3) niszczenia ich siedlisk;
- 4) pozyskiwania lub zbioru;
- 5) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 6) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny
- 7) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 8) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;
- 9) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego

W stosunku do zwierząt należących do gatunków dziko występujących objętych ochroną ściśłą lub częściową wprowadza się m.in. następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;

- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych;
- 4) transportu;
- 5) chowu;
- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 7) niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy oraz ich zbiorowiska niebędące lasem. W Ustawie o Ochronie Przyrody nakazano zwrócić szczególną uwagę na Prace ziemne oraz inne prace związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu powinny być przeprowadzone w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom. Prace w obrębie korony drzewa na terenach zieleni lub zadrzewieniach nie mogą prowadzi do usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30 % korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, chyba że mają na celu:

- 1) usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych;
- 2) utrzymywanie uformowanego kształtu korony drzewa.;
- 3) wykonanie specjalistycznego zabiegu w celu przywrócenia statyki drzewa.

Na drogach publicznych oraz ulicach i placach środki chemiczne powinny być stosowane w sposób najmniej szkodzący terenom zieleni oraz zadrzewieniom.

W granicach przedmiotowego terenu nie występują punktowe czy też obszarowe formy ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody. W omawianych granicach występują liczne gatunki zwierząt podlegające ochronie prawnej, w tym przedstawiciele ptaków czy płazów.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach, w południowej części terenu opracowania wskazuje się na występowanie siedliska Natura 2000 o kodzie 9150, tj. siedliska ciepłolubnej buczyny storczykowej *Cephalanthero – Fagenion*. Ponadto RDOŚ wskazuje na potencjalne występowanie w południowej oraz zachodniej części opracowania gatunku rośliny naczyniowej podlegającej ochronie prawnej, tj. wilczomleczka pstrego (*Euphorbia epithymoides*).

W trakcie przeprowadzonej w sezonie wegetacyjnym wizji terenowej nie potwierdzono występowania zarówno powyższego siedliska jak i gatunku wilczomleczka podlegającego ochronie.

Wskazane przez RDOŚ w Katowicach potencjalne obszary siedliska 9150 w granicach terenu objętego projektem *miejscowego planu...* mają postać nieużytków rolnych wraz z zakrzewieniami śródpolnymi i lokalnymi zadrzewieniami sosnowo-brzozowymi. Wskazane przez RDOŚ lokalizacje potencjalnie występującego wilczomlecza pstrego to obszary nieużytków porolnych oraz tereny łąk i pastwisk.

Projektowana, w ramach ocenianego dokumentu planistycznego, powierzchniowa eksploatacja złoża obejmie tereny wskazane przez RDOŚ jako potencjalne siedliska o kodzie 9150 oraz obszary potencjalnego występowania chronionego gatunku rośliny naczyniowej. Jednakże biorąc pod uwagę stan aktualny tych obszarów, nie prezentujący walorów przyrodniczych spełniających kryteria *Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000*, realizacja zapisów planu poprzez wprowadzenie terenów powierzchniowej eksploatacji nie będzie źródłem znaczącego oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo.

Powstanie ewentualnego zbiornika wodnego po zakończeniu prac rekultywacyjnych powstałego wyrobiska poeksploatacyjnego przyczyni się do urozmaicenia walorów przyrodniczych omawianego obszaru. Powstaną nowe typy siedlisk w granicach opracowania – siedliska związane ze środowiskiem stojących wód powierzchniowych w postaci roślinności szuwarowej czy nawodnej. Powstanie nowych siedlisk roślinnych poniesie za sobą pojawienie się nowych siedlisk faunistycznych, w tym siedlisk gatunków chronionych.

Omawiany plan zachowuje tereny biologicznie czynne, w tym pola uprawne, zieleń urządzoną i tereny lasów a także ustala zachowanie i ochronę terenów przyległych do terenów wód powierzchniowych poprzez m.in. zakaz realizacji zabudowy w odległości mniejszej niż 5 m od linii brzegu cieków wodnych oraz zbiorników wodnych czy zakaz podwyższenia i nadsypywania terenów w odległości mniejszej niż 10 m od linii brzegu cieków wodnych oraz zbiorników wodnych. Ponadto dla części i terenów o przeznaczeniu zabudowy mieszkaniowej projekt *planu...* wprowadza zakaz zmian ukształtowania terenu za wyznaczoną nieprzekraczalną linią zabudowy.

Realizacja ocenianego projektu planu nie będzie miała znaczącego wpływu na możliwość zachowania korzystnego stanu populacji potencjalnie występujących tu gatunków chronionych. Warto zauważyć, że nawet na terenach zabudowy mogą występować gatunki zwierząt, które choć związane z osadami ludzkimi podlegają ochronie, czego przykładem mogą być zsynantropizowane gatunki ptaków.

Plan przewiduje nieznaczne poszerzenie terenów zabudowy na tereny biologicznie czynne (rolne). Z uwagi na lokalizację obszaru planu i uwarunkowania przyrodnicze tereny zielone mogą być potencjalnym miejscem występowania gatunków chronionych. W związku z powyższym nie można wykluczyć, iż realizacja ustaleń planu będzie związana z zajęciem fragmentów siedlisk podlegających ochronie gatunków. Nie mniej realizacja głównych kierunków zagospodarowania nie

będzie związana ze znaczącym oddziaływaniem na stan ich populacji. Należy także zauważyć, że w stosunku do stanu istniejącego oraz obowiązującego dokumentu planistycznego plan wprowadza jedynie w nieznacznym stopniu poszerzenie terenów zabudowy, w większości zachowując powierzchnie biologicznie czynne.

Niemniej jednak nie można także jednoznacznie określić, które z potencjalnych gatunków z chwilą realizacji zapisów planu będą podlegały presji. W przypadku wprowadzanej zabudowy i w trakcie jej realizacji gatunki zwierząt podlegających ochronie zostaną wyparte na tereny przyległe. Należy jednak podkreślić, że wprowadzanie nowych form zagospodarowania będzie przebiegało stopniowo, dlatego też nie przewiduje się aby doszło do gwałtownego przekształcenia wszystkich siedlisk, gdzie przewiduje się zmianę przeznaczenia.

Dodatkowo przedstawiony do oceny projekt planu dla wyznaczonych terenów wprowadza minimalny procent terenów biologicznie czynnych określony indywidualnie w zależności od charakteru wprowadzanej zabudowy na poziomie 5 – 80%.

Korytarze ekologiczne

Przez teren opracowania **biegnie korytarz migracji ptaków o znaczeniu regionalnym** Lasy Lublinieckie – Jura Krakowsko - Częstochowska. Biegnie on na południe od Zawiercia i łączy kompleksy leśne Lasów Lublinieckich oraz lasy Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd. W zasięgu wspomnianego korytarza migracji ptaków plan wprowadza nowe i uwzględnia istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej. Z uwagi na peryferyjną, w stosunku do światła korytarza, lokalizację zabudowy oraz jej charakter (niska zabudowa mieszkaniowa), zamierzenia planistyczne nie będą negatywnie wpływały na możliwości migracji ptaków.

Teren opracowania położony jest w **obszarze węzłowym ssaków kopytnych**: Lasy Siewierskie. Jest to kompleks leśny położony pomiędzy Zawierciem, Siewierzem, Łazami i wschodnią granicą województwa śląskiego. Wg materiałów archiwalnych występują tutaj m.in. jelenie, sarny oraz dziki.

W obszarze węzłowym teriologicznego szlaku migracji plan utrzymuje w zdecydowanej części obszar biologicznie czynne w postaci terenów rolnych z możliwością zadrzewień oraz teren lasów. Ponadto uwzględnia istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej, dlatego też projektowane zamierzenia planistyczne nie będą wpływały na możliwość przemieszczania się zwierząt w ramach powyższego szlaku migracji.

Przez wschodnią część terenu opracowania przebiega w osi południkowej **korytarz spójności obszarów chronionych** o nazwie Przemsza i statusie międzynarodowym. W zasięgu wspomnianego korytarza projekt *planu...* utrzymuje jego główną oś w granicach terenu, jaką jest koryto Mitręgi, a ponadto utrzymuje przyjęte w obowiązującym mpzp tereny zabudowy mieszkaniowej w jego peryferycznych częściach.

6.1.6. Walory krajobrazowe

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody [1.2.3].

Walory krajobrazowe, rozumiane jako wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe terenu oraz związanych z nim elementów przyrodniczych, ukształtowane przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka, podlegają ochronie bez względu na to, czy są objęte szczególnymi formami ochrony przyrody.

W granicach terenu opracowania, poza obszarami zabudowanymi, dominuje krajobraz rolniczy (wiejski), charakteryzujący się obecnością pól uprawnych, a w mniejszym stopniu również łąk.

Nie mniej w planie uwzględniono szereg ustaleń z zakresu kształtowania krajobrazu.

W przedmiotowym obszarze znajdują się również obiekty zabytkowe będące jednocześnie w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz stanowiska archeologiczne i strefę ochrony konserwatorskiej „B”, co zostało uwzględnione w planie wraz z zasadami ochrony.

Realizacja zamierzeń planistycznych związana jest również w wprowadzeniem w południowej części obszaru opracowania terenu powierzchniowej eksploatacji złoża, a co za tym idzie zagospodarowania wpływającego na walory krajobrazowe przedmiotowego obszaru.

Przewiduje się, iż cały udokumentowany obszar złoża objęty będzie pracami wydobywczymi poza wyznaczonymi strefami ochronnymi i miejscami, gdzie udokumentowane złożo znajduje się poza granicą własności Inwestora. Przedmiotowe złożo piasku, zgodnie z *Dokumentacją geologiczną złoża...* ma budowę pokładową i jest częściowo zawodnione. W związku z powyższym eksploatacja na całości obszaru złoża prowadzona będzie metodą odkrywkową z zastosowaniem dostępnych systemów urabiania złoża nad lustrem wody oraz spod wody. Dla udostępnienia złoża konieczne będzie usunięcie nadkładu, który będzie zbierany sukcesywnie z wyprzedzeniem w stosunku do prac wydobywczych. Warstwy nadkładu oraz wydobyty urobek będzie tymczasowo składowany w granicach administracyjnych działek. W obrębie udokumentowanego lub wyeksploatowanego uprzednio złoża, zgodnie z przyjętą technologią prac.

Najistotniejszym wpływem planowanej eksploatacji na krajobraz obszaru opracowania jest trwała zmiana rzeźby terenu, prowadząca się do powstania wyrobiska wgłębnego, częściowo wypełnionego wodą, co przyczyni się do powstania nowej dominanty w lokalnym krajobrazie.

Rekultywacja terenu poeksploatacyjnego, zgodnie z zapewnieniami Inwestora oraz zapisami ocenianego planu, będzie polegała na złagodzeniu skarp wyrobiska i pozostawieniu w jego dnie otwartego zbiornika wodnego lub na zalesieniu.

Powstanie ewentualnego zbiornika wodnego po zakończeniu prac górniczych przyczyni się do urozmaicenia walorów krajobrazowych omawianego obszaru. Powstaną nowe typy siedlisk w granicach opracowania – siedliska związane ze środowiskiem stojących wód powierzchniowych w postaci roślinności szuwarowej czy nawodnej. Powstanie nowych siedlisk roślinnych poniesie za sobą pojawienie się nowych siedlisk faunistycznych, w tym siedlisk gatunków chronionych.

6.1.7. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu [1.2.8].

Teren opracowania obejmuje obszary, które zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem podlegają ochronie akustycznej. Należą do nich tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Dopuszczalne poziomy hałasu określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 112) dla wspomnianych wyżej terenów zostały przedstawione w tabeli 1.

Tabela 1 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	64	59	50	40

1) Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym

W ocenianym projekcie planu, w zakresie ochrony przed hałasem uwzględnia się maksymalny – dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB, zgodny z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 112) na terenach **MN** - jak dla terenów mieszkaniowych jednorodzinnych.

6.1.8. Grunty rolne i leśne

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [1.2.5].

Część gruntów użytkowanej w chwili obecnej w ramach gospodarki rolnej została wskazana do przekształcenia w tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Powyższy kierunek zagospodarowania zmieni strukturę użytkowania terenu. Przekształcenie wymagać będzie w pierwszej kolejności odrolnienia terenów rolnych zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem zgodnie z art. 7 Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W granicach obszarów opracowania, znajdują się także stosunkowo niewielkie obszary leśne i zadrzewienia skupione głównie w północnej i środkowej części terenu, które zgodnie z ustaleniami planu zostaną zachowane.

6.1.9. Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną

Z przyrodniczego punktu widzenia najcenniejszymi terenami pod względem bioróżnorodności w granicach opracowania są obszary występowania zieleni wysokiej, a także siedliska związane ze środowiskiem wodnym. Pełnią one określone funkcje ekologiczne i krajobrazowe. Omawiane obszary wyróżniające się przyrodniczo, zgodnie z ustaleniami planu zostaną zachowane.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu

Podstawowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w następujących dokumentach krajowych:

1. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 26, poz. 432),
2. „Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju” z 2005 r.
3. „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”(do 2030 r.)
4. Polska 2025 - Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r),
5. Dokument Rządowy **Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016**

oraz międzynarodowych, ratyfikowanych przez stronę Polską, których ustalenia w znaczącej części zawarte są w w/w dokumentach oraz przepisach prawnych.

Główne cele zawarte w tych dokumentach to:

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- przyjęcie nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju,
- eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonizowanie z zagospodarowaniem,
- ochrona zasobów wodnych poprzez prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, polegającej m.in. na wprowadzeniu szczególnych zasad ochrony środowiska w obszarach alimentacji wód podziemnych, zachowanie nieuregulowanych rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy dewastacji,
- ochrona dolin rzecznych reprezentujących bogactwo przyrody oraz spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, oczek wodnych i terenów wodno-błotnych,
- tworzenie warunków dla ochrony i rozwoju terenów zielonych wewnątrz i wokół miast oraz zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
- zahamowanie procesów degradacji oraz przywrócenie wartości środowiska przyrodniczego na obszarach o szczególnym jego zniszczeniu lub zubożeniu przez urbanizację, melioracje osuszające oraz regulacje rzek,
- określenie obszarów wymagających ograniczenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej,

- określenie złóż surowców mineralnych, których eksploatacja nie może być uruchomiona, jeżeli może naruszać inne zasoby przyrody, istotne części lub całość systemu ekologicznego,
- uwzględnienie ekologicznych podstaw polityki przestrzennej w stosunku do transportu poprzez wskazanie obszarów do preferencji prośrodowiskowego transportu i nasycenie odpowiednim transportem obszarów o szczególnych walorach społecznych, realizację na przebiegu korytarzy ekologicznych przepustów drogowych umożliwiających migrację fauny, odpowiednie trasowanie autostrad z ominięciem obszarów o cennych walorach przyrodniczych,
- stopniowe rozszerzanie i utrwalanie dobrej kondycji ekologicznej obszarów o walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną,
- powszechne i współzależne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz programach przedsięwzięć publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
- promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i obszarach (ekoturystyka, ekorośnictwo, ekosadownictwo),
- zlikwidowanie zagrożenia ekologicznego w obszarach o przekroczonych normach zanieczyszczeń,
- ochrona różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych, które stanowią główny potencjał przyrodniczy kraju,
- ustanowienie obowiązkowej komasacji gruntów realizowanej w oparciu o pomoc państwa, podporządkowanej działalności przeciwozyjnej na najlepszych glebach oraz najbardziej podatnych na erozję wodną lub podjęcie innych skutecznych środków gwarantujących odpowiednie ich zabezpieczenie przed erozją,
- zahamowanie rozpraszania zabudowy, zwłaszcza na tereny o wysokich walorach krajobrazowych,
- ochrona jako „dziedzictwa ludzkości” zanikających krajobrazów (mozaiki ekosystemów leśnych, łąkowych, polnych oraz związanych z osadnictwem),
- priorytetowe traktowanie tworzenia korytarzy ekologicznych w trakcie realizacji programów zwiększania lesistości,
- ochrona i wykorzystanie rodzimej różnorodności biologicznej w programach rekultywacji obszarów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju:

Głównym jej celem jest stworzenie warunków dla stymulowania rozwoju, sprzyjających sukcesywnemu eliminowaniu procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, promowaniu sposobów gospodarowania przyjaznych dla środowiska oraz przywracaniu równowagi na obszarach dewastacji i degradacji przyrodniczej. Głównym założeniem rozwojowym strategii jest utrzymanie wzrostu gospodarczego w powiązaniu ze zdecydowanym wzrostem efektywności wykorzystania surowców, paliw oraz zasobów przyrody a także zapewnieniem bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Ponadto strategia zaleca:

- uwzględniać w planach zagospodarowania przestrzennego elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej i pomników natury,
- pomoc państwa dla działalności proekologicznej, rekultywacji terenów i zasobów skażonych, dla czynnej ochrony środowiska i różnorodności biologicznej,
- przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty,
- zapewnienie równego dostępu do środowiska i jego zasobów,
- zapewnienie konkurencyjności wykorzystania zasobów odnawialnych i recyklingu surowców,
- zapewnienie swobodnego transferu technologicznego i inwestycji proekologicznych,
- uwzględnienie zagadnień środowiskowych w opracowywanych politykach i programach sektorowych szczebla krajowego i regionalnego.

Polityka ekologiczna państwa z uwzględnieniem perspektywy na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 określa cele średniookresowe do 2012 r. m.in. dla:

- ochrony przyrody i krajobrazu,
- ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów,
- ochrony gleb,
- ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych,
- biotechnologii i organizmów zmodyfikowanych genetycznie,
- materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i odpadowości gospodarki,
- wykorzystania energii odnawialnej,
- kształtowania stosunków wodnych i ochrony przed powodzią,
- jakości wód, zanieczyszczeń powietrza, gospodarki odpadami, chemikalia w środowisku, oddziaływania hałasu, oddziaływania pól elektromagnetycznych, poważnych awarii przemysłowych,
- przeciwdziałania zmianom klimatu.

Polityka ekologiczna państwa

Jest podstawą do podejmowania działań na szczeblu lokalnym. Jej główne cele to: m. in.:

- zapobieganie powstawaniu odpadów, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystywanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów,
- likwidację zanieczyszczeń u źródła, ograniczenie emisji pyłowej, gazowej i gazów cieplarnianych do wielkości wynikających z przepisów i zobowiązań międzynarodowych oraz wprowadzanie norm emisyjnych i produktowych w gospodarce,
- racjonalizację i modernizację gospodarki energetycznej,
- zmniejszenie uciążliwości transportu, w szczególności drogowego na terenach zamieszkania.

Wymienione powyżej cele znalazły odzwierciedlenie w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy dla sołectwa Chruszczobród Piaski w gminie Łazy.

8. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (tzw. SPA2020) stanowi element szerszego projektu badawczego o nazwie KLIMADA, którego prowadzenie zakłada się do roku 2070.

We wskazanym dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030, które wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju.

Wśród najbardziej wrażliwych sektorów i obszarów dla których określono cele i kierunki działań adaptacyjnych znalazły się: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, obszary górskie, strefy wybrzeża, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.

Głównym celem SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe oraz powiązane z nimi kierunki działań zostały określone następująco:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

Kierunki działań:

- 1.1 - dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu
- 1.2 - adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu
- 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu
- 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu
- 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie
- 1.6 – zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

Kierunki działań:

- 2.1 - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami
- 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu

Kierunki działań:

- 3.1 - wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu
- 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu

Kierunki działań:

- 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)
- 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 5.1 - promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
- 5.2 – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu
- 6.2 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych

W świetle powyższych wskazań, mając na uwadze charakter oraz zakres (szczegółowość) ocenianego dokumentu planistycznego, a także charakter (uwarunkowania środowiskowe) i sposób zagospodarowania przedmiotowych obszarów należy stwierdzić, że miejscowy plan jest związany przede wszystkim z sektorami jakimi są: gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane, a w mniejszym stopniu również z sektorami obejmującymi budownictwo i infrastrukturę i inne.

Duże znaczenie ma tutaj zagrożenie ze strony silnych wiatrów oraz obfitych opadów mokrego śniegu lub marznącego deszczu, na które narażone są szczególnie linie energetyczne i telekomunikacyjne, generujące koszty likwidacji skutków katastrofalnych powalów czy naprawy uszkodzonej infrastruktury. Podejmowanie działań prewencyjnych, zmniejszających liczbę awarii czy ułatwiających ich usuwanie w przypadku linii energetycznych i teletechnicznych leży po stronie operatorów systemów przesyłowych.

Ogólnie rzecz ujmując ustalenia miejscowego planu wpisują się przede wszystkim w realizację następujących kierunków działań określonych SPA 2020: 1.3, 1.4 w zakresie celu nr 1.

Do ustaleń planu realizujących założenia powyższych celów i kierunków należą między innymi:

- dopuszczenie indywidualnych lub grupowych systemów zaopatrzenia w ciepło w tym systemów z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW z wyłączeniem elektrowni wiatrowych (kierunek 1.3),
- wprowadzenie dla terenów zabudowy minimalnego procenta terenów biologicznie czynnych wynoszącego 5% (kierunek 1.4),

Wskazane powyżej zapisy sprzyjają również innym kierunkom działań służącym adaptacji do zmian klimatu. Ponadto omawianym celom i kierunkom sprzyjają także wybrane ustalenia planu przedstawione w rozdziale 13.

9. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.

Na terenie objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszarowe formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.

Do najbliższych obszarów chronionych należą otulina Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” przebiegająca w oddaleniu o ok. 3,0 km na południowy-wschód oraz użytek ekologiczny „Bagno w Antoniewie” w odległości ok. 7,0 km na południe od granic opracowania.

Najbliższym obszarem chronionym w ramach programu Natura 2000 jest położony około 4,2 km na południowy - wschód Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Łąki Dąbrowskie” (PLH 240041).

Realizacja projektowanych w planie przeznaczeń terenu nie będzie miała istotnego wpływu na wspomniane wyżej obszary chronione.

9.1. Oddziaływania rozwiązań planu na środowisko: bezpośrednie i pośrednie, średnio i długo terminowe, stałe i chwilowe, wtórne i skumulowane

Oceniany projekt *planu* przewiduje lokalny rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą kosztem powierzchni biologicznie czynnych (głównie terenów rolnych). Niemniej plan zachowuje znaczą część obszarów biologicznie czynnych w postaci terenów rolnych, terenów zieleni nieurządzonej czy lasów.

Głównym celem przedstawionego do oceny planu jest wprowadzenie w południowej części sołectwa terenu powierzchniowej eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „Chruszczobród”.

Każda zmiana zainwestowania terenu związana jest z mniejszym bądź większym oddziaływaniem na środowisko, a stopień oddziaływania będzie uzależniony od intensywności i charakteru zainwestowania.

Aktualnie na obszarach już zainwestowanych oraz w ich sąsiedztwie występuje stałe oddziaływanie na środowisko związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych (ze źródeł komunikacyjnych i tzw. „niska emisja”), powstawaniem odpadów i ścieków oraz dokonanym, nieodwracalnym przekształceniem powierzchni terenu. Na terenach już zagospodarowanych realizacja ustaleń *planu* będzie więc związana głównie z utrzymaniem bądź pogłębieniem się oddziaływań już tu występujących.

W przypadku realizacji nowej zabudowy czy też elementów infrastruktury oddziaływanie krótkotrwałe na etapie budowy polegać będzie między innymi na emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza (których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane). Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji.

Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami wydobywczymi w granicach projektowanej eksploatacji górniczej i w efekcie do powstania zbiornika wodnego, a w mniejszym stopniu pracami niwelacyjnymi oraz

zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe czy powierzchnie uszczelnione. Realizacja ustaleń *planu* może być lokalnie związana z koniecznością wycinku zieleni wysokiej (drzew i krzewów). Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych trwale przekształcone zostaną siedliska faunistyczne (ograniczona zostanie ich powierzchnia). Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych, potencjalnie zamieszkująca je fauna kręgowców zostanie z nich wyparta.

Z uwagi na fakt, iż plan generalnie utrzymuje dotychczasowe zagospodarowanie w rejonie przedmiotowego terenu, utrzymując na przeważającym jego obszarze powierzchnie biologicznie czynne, dogęszczanie istniejącej zabudowy nie przyczyni się do zmian lokalnych uwarunkowań krajobrazowych i topoklimatycznych. Dogęszczenie zabudowy nie przyczyni się również do znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń atmosferycznych do powietrza.

Aktualnie istniejące w granicach opracowania ciągi komunikacyjne, stanowiące drogi o charakterze dojazdowym (przewidziane również w projekcie planu) oddziałują na tereny przyległe w sposób mało znaczący. Oceniany plan nie przewiduje realizacji nowych elementów sieci drogowej, ani zmiany charakteru dróg istniejących. W zawiązku z powyższym nie przewiduje się zmiany oddziaływania akustycznego jak i wzrostu zanieczyszczeń (emisja nieorganizowana na skutek ruchu pojazdów) na tereny przyległe.

Opisane wyżej oddziaływania związane z realizacją planu będą się w niewielkim stopniu mogły kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Kumulacji podlegać mogą przede wszystkim hałas, a także emitowane zanieczyszczenia atmosferyczne, jednakże jak zaznaczono powyżej, plan zachowuje dotychczasowy sposób zagospodarowania, w związku z czym nie będą to oddziaływania znaczące. Kumulacja ta może mieć miejsce w granicach jednostek stanowiących źródło oddziaływań bądź na terenach przyległych. O efekcie kumulacji w skali lokalnej można mówić również w przypadku zajmowanie powierzchni biologicznie czynnych.

Opisane wyżej wpływy zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji będą ograniczane zapisami planu a także przepisami zawartymi w obowiązującym ustawodawstwie dotyczącymi między innymi dopuszczalnych poziomów hałasu i sposobu ograniczenia jego wpływu, a także gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej.

Uwzględniając skalę i charakter zmian ogólnych kierunków zagospodarowania przewidzianych w planie, generalnie można stwierdzić, iż realizacja miejscowego planu przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska.

Tabela 2 Charakterystyka typów oddziaływań

Typ oddziaływań	Etap budowy	Etap eksploatacji
bezpośrednie	-zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach -wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy tworzeniu nowych obiektów kubaturowych i ciągów komunikacyjnych realizowanych w ramach zmiany przekształcenia terenu - pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowych materiałów sypkich i obiektów w budowie -zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej	- wzrost ilości odprowadzanych ścieków - wzrost ilości wytwarzanych odpadów - wzrost emisji hałasu bytowego - przekształcanie powierzchni ziemi (morfologii)
pośrednie	- brak znaczących oddziaływań	-generowanie ruchu pojazdów na terenach nowo zainwestowanych -wraz ze wzrostem powierzchni zabudowy synantropizacja większej powierzchni zbiorowisk roślinnych
wtórne	- brak znaczących oddziaływań	- w wyniku przekształcenia zagospodarowania znacznych powierzchni terenów może dojść do zmiany liczebności i rodzaju populacji organizmów żywych
skumulowane	- brak znaczących oddziaływań	-zwiększony wpływ antropogeniczny na terenach biologicznie czynnych - zmiana jakości powietrza w wyniku nakładania się emisji z poszczególnych emitorów
krótkoterminowe	-hałas budowlany związany z realizacją zagospodarowania wprowadzanego w projekcie planu -zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi -powstawanie odpadów budowlanych	- brak znaczących oddziaływań
długoterminowe	- powstanie wyrobiska eksploatacyjnego oraz ewentualnego zbiornika wodnego	- zmiany morfologii terenu związane z powstawaniem nowych terenów zabudowy - dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy; - emisja hałasu komunikacyjnego;
stałe	- powstanie wyrobiska eksploatacyjnego oraz ewentualnego zbiornika wodnego	-zwiększenie powierzchni terenów utwardzonych - zwiększenie różnorodności siedliskowej
chwilowe	-powstanie odpadów „budowlanych” oraz gruntu z wykopów	-zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego

10. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Przewidywane ustalenia *miejscowego planu...* podlegające ocenie w niniejszym opracowaniu obejmą obszar części sołectwa Chruszczobród Piaski, położonego w gminie Łazy.

Aktualnie powierzchnię przedmiotowego terenu zajmują głównie powierzchnie biologicznie czynne w postaci użytków rolnych. Zabudowa koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych, tj. wzdłuż ul. Piaski. Aktualny stan środowiska przedmiotowego terenu, mimo dużego odsetka powierzchni biologicznie czynnych nosi wyraźne cechy antropogenizacji.

Oceniany projekt *miejscowego planu...* obok utrzymania istniejącego charakteru zagospodarowania w większej części obszarów przewiduje także realizację nowych terenów zabudowy mieszkaniowej na terenach biologicznie czynnych. Wprowadzane formy zagospodarowania nawiązuje jednakże do stanu istniejącego i obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W południowej części terenu plan przewiduje wprowadzenie nowej formy zagospodarowania – terenu powierzchniowej eksploatacji.

Realizacja nowych obiektów zabudowy mieszkaniowej oraz terenu powierzchniowej eksploatacji spowoduje nieznaczne ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych. Nowe zagospodarowanie tych terenów w niewielkim ograniczy powierzchnię istniejących tu siedlisk, a zwierzęta potencjalnie tu występujące zostaną wyparte na tereny przyległe. Należy jednak podkreślić, iż oceniany plan w przeważającej części utrzymuje aktualny stan zagospodarowania.

Omawiane zagospodarowanie jest zgodne z zapisami *Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Łazy*.

Oceniany miejscowy plan w większości zachowuje obszary biologicznie czynne w postaci użytków rolnych, zieleni urządzonej i terenów lasów.

Plan zachowuje najbardziej wartościowe pod względem przyrodniczym tereny, tj. dolinę cieku we wschodniej części terenu a także tereny leśne w północnej i środkowej części obszaru opracowania.

Plan wprowadza także zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności ryzyko wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz zakaz zagospodarowywania terenów na cele związane z składowaniem odpadów.

Dodatkowo w planie wprowadzone są zapisy ograniczające oddziaływanie wprowadzanych zagospodarowań na poszczególne elementy środowiska, w tym w zakresie emisji hałasu oraz oddziaływania na środowisko gruntowo – wodne.

Podsumowując, można stwierdzić, że przyjęte w planie główne kierunki zagospodarowania nie będą źródłem znaczącego oddziaływania na środowisko. Natomiast kwestie problemowe jakie mogą być związane z realizacją planu zostały przedstawione w rozdziale 12.

11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w odległości ponad 75 km od południowej granicy Państwa. Oddziaływanie realizacji zmian miejscowego planu będzie potencjalnie związane z lokalną niwelacją terenu, powstawaniem ścieków i odpadów oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza. Wpływy tego typu ograniczane dodatkowo zapisami planu będą miały charakter lokalny. Z tego względu realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będą powodowały transgranicznego oddziaływania na środowisko.

12. Obszary problemowe

Podlegający ocenie projekt miejscowego planu obejmuje zarówno tereny zurbanizowane jak i obszary biologicznie czynne. Na przedmiotowym terenie miejscowy plan prócz utrzymania istniejącego sposobu zagospodarowania przewiduje również wprowadzenie nowych obszarów zabudowy oraz terenu powierzchniowej eksploatacji złoża.

W przypadku wprowadzania terenów zabudowy na obszarach biologicznie czynnych, często problemem jest znalezienie równowagi pomiędzy presją zabudowywania kolejnych obszarów atrakcyjnych ze względu na swoją lokalizację, a zachowaniem jak najkorzystniejszego stanu środowiska oraz utrzymania pełnej funkcji struktur przyrodniczych (ekologicznych). W ocenianym projekcie planu pod tereny zabudowy przeznaczono przede wszystkim tereny użytkowane rolniczo (pola uprawne), a w mniejszym stopniu obszary zadrzewione. Pod tym względem realizacja planu nie będzie źródłem znaczącego oddziaływania na środowisko.

W granicach opracowania, zgodnie z Mapą Hydrograficzną Polski, lokalnie występują obszary płytko zalegających wód gruntowych (o głębokości do 1 m p.p.t), a także tereny podmokłe zinwentaryzowane podczas wizji terenowych i obszary lokalnych podtopień zgodnie z informacjami zawartymi w *Studium uwarunkowań...* Są to obszary o mało korzystnych warunkach gruntowo – wodnych i topoklimatycznych dla realizacji zabudowy (zwłaszcza mieszkaniowej). W ocenianym projekcie planu, miejscami przewidziano wprowadzenie przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej we wspomnianych obszarach charakteryzujących się zaleganiem płytkich wód gruntowych. Częściowo wykluczono zabudowę poprzez wprowadzenie w projekcie planu nieprzekraczalnej linii zabudowy czy też zakazu zmian ukształtowania terenu za wskazaną na rysunku planu nieprzekraczalną linią zabudowy, jednakże lokalnie tereny o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych dopuszczone zostały pod zabudowę mieszkaniową. Takie rozwiązanie planistyczne będzie prowadziło do likwidacji cennych i różnorodnych z przyrodniczego punktu widzenia siedlisk wodnych i podmokłych, nie mniej jednak należy mieć na uwadze fakt, iż opisana sytuacja jest kontynuacją zapisów obowiązującego w granicach terenu dokumentu planistycznego przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 października 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy, w których tereny zinwentaryzowanych obszarów podmokłych oraz lokalnych podtopień zostały przeznaczone już pod zabudowę.

W przypadku realizacji zamierzeń planistycznych należy mimo to zwrócić uwagę na fakt, iż realizacja zabudowy kubaturowej o funkcji mieszkaniowej w zasięgu opisywanych terenów podmokłych, obszarów lokalnych podtopień oraz terenów płytko zalegających wód gruntowych związana być powinna z przeprowadzeniem stosownych badań podłoża, w celu dokładnego określenia warunków gruntowo-wodnych i przyjęcia stosownego rozwiązania zabezpieczającego budynki z zakresu odwodnienia terenu lub drenażu.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach [1.2.37], w południowej części terenu opracowania, w zasięgu projektowanych terenów powierzchniowej eksploatacji, wskazano na występowanie siedliska Natura 2000 o kodzie 9150, tj. siedliska ciepłolubnej buczyny storczykowej *Cephalanthero – Fagenion*. Ponadto RDOŚ wskazuje na potencjalne występowanie w południowej oraz zachodniej części opracowania gatunku rośliny naczyniowej podlegającej ochronie prawnej, tj. wilczomlecza pstrego (*Euphorbia epithymoides*). W trakcie przeprowadzonej w sezonie wegetacyjnym wizji terenowej nie potwierdzono występowania zarówno powyższego siedliska jak i gatunku wilczomlecza podlegającego ochronie.

W trakcie przeprowadzonej w sezonie wegetacyjnym wizji terenowej nie potwierdzono występowania zarówno powyższego siedliska jak i gatunku wilczomlecza podlegającego ochronie. Wskazane przez RDOŚ w Katowicach potencjalne obszary siedliska 9150 w granicach terenu objętego projektem *miejscowego planu...* mają postać nieużytków rolnych wraz z zakrzewieniami śródpolnymi i lokalnymi zadrzewieniami sosnowo-brzozowymi. Wskazane przez RDOŚ lokalizacje potencjalnie występującego wilczomlecza pstrego to obszary nieużytków porolnych oraz tereny łąk i pastwisk.

Projektowana, w ramach ocenianego dokumentu planistycznego, powierzchniowa eksploatacja złoża obejmie tereny wskazane przez RDOŚ jako potencjalne siedliska o kodzie 9150 oraz obszary potencjalnego występowania chronionego gatunku rośliny naczyniowej. Jednakże biorąc pod uwagę stan aktualny tych obszarów, nie prezentujący walorów przyrodniczych spełniających kryteria *Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000*, realizacja zapisów planu poprzez wprowadzenie terenów powierzchniowej eksploatacji nie będzie stanowić problemu w stosunku do obszarów cennych przyrodniczo.

Ponadto w granicach wprowadzanego przeznaczenia terenu powierzchniowej eksploatacji występują tereny użytkowane rolniczo, a przeprowadzona w sezonie wegetacyjnym, na potrzeby *Opracowania ekofizjograficznego...*, inwentaryzacja przyrodnicza nie stwierdziła występowania w jego zasięgu chronionych gatunków roślin. Należy zatem stwierdzić, iż uwarunkowana lokalizacją złoża realizacja przeznaczenia terenów powierzchniowej eksploatacji (oznaczone na rysunku projektu *miejscowego planu...* symbolem PE) nie będzie źródłem znaczącego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Kwestia wpływu na środowisko samej eksploatacji będzie tematyką oceny

oddziaływania na środowisko, która zostanie przeprowadzona na potrzeby uzyskania Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i nie stanowi przedmiotu niniejszej prognozy.

Przedstawiony do oceny plan wprowadza i utrzymuje lokalnie tereny zabudowy mieszkaniowej w bezpośrednim sąsiedztwie linii elektroenergetycznej o napięciu znamionowym 110 kV. Nie uwzględnienie pasów technologicznych o szerokości 20 metrów z każdej strony od osi linii elektroenergetycznej poprzez odsunięcie nieprzekraczalnej linii zabudowy albo wprowadzenie całkowitego zakazu zabudowy stanowi w opinii autora niniejszej prognozy istotną kwestię problemową. Jednakże należy mieć na uwadze, iż ewentualne wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej w rejonie linii elektroenergetycznej wysokich napięć winno spełniać obowiązujące przepisy z zakresu Prawa budowlanego oraz przepisów wykonawczych. Ponadto zabudowę w rejonie linii 110 kV przewidziano już w obowiązującym dokumencie planistycznym.

13. Rozwiązania mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W ocenianym planie zagospodarowania przestrzennego generalnie wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych wpływów na środowisko.

Analiza przyjętych w planie zapisów wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach.

Plan nie narusza ustaleń „*Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy*” przyjętego uchwałą nr IX/81/11 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 9 sierpnia 2011 r.

Zapisy planu są zgodne z zapisami zawartymi w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Łazy na lata 2016 – 2019*.

Sposób, w jaki w projekcie planu realizowane są zapisy z zakresu ochrony poszczególnych elementów środowiska został opisany poniżej.

Ochrona powietrza atmosferyczne.

W projekcie planu wprowadzono zapisy, zgodnie z którymi ustala dopuszcza się indywidualne lub grupowe systemy grzewcze, w tym systemy z odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 kW z wyłączeniem elektrowni wiatrowych.

Ochrona środowiska gruntowo – wodnego.

Zapisy planu realizują ustalenia w zakresie ochrony środowiska gruntowo - wodnego poprzez ustalenie odprowadzania ścieków do indywidualnych lub grupowych odbiorników ścieków, dopuszczając lokalizację przepompowni ścieków w miejscu gdzie nie ma możliwości poprowadzenia kanalizacji grawitacyjnej.

W zakresie ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 454 Olkusz - Zawiercie ustala się:

- 1) zakaz wyprowadzania wód opadowych i roztopowych w sposób zorganizowany, punktowo do gruntu;
- 2) zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu oraz stosowania rozwiązań technicznych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, które mogłyby powodować dostawanie się nieoczyszczonych ścieków do gruntu.
- 3) zakaz zagospodarowania terenów na cele związane ze zbieraniem i przetwarzaniem odpadów, w tym złomu oraz odpadów niebezpiecznych, z zastrzeżeniem;
- 4) nakaz przechowywania odpadów w sposób zabezpieczający je przed infiltracją wód opadowych.

Zapis o przeciwdziałaniu nieuzasadnionemu wzrostowi powierzchni szczelnych jest realizowany w planie między innymi poprzez wprowadzenie dla terenów zabudowy minimalnego procenta terenów biologicznie czynnych.

Warto wspomnieć, iż w omawianym planie przewidziano zachowanie terenu zieleni urządzonej i terenów lasów.

Ochrona przed nadmiernym hałasem

W ocenianym projekcie planu, w zakresie **ochrony przed hałasem** uwzględnia się maksymalny – dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB, zgodny z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 112) na terenach **MN** - jak dla terenów mieszkaniowych jednorodzinnych.

14. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

Oceniany projekt *planu* przewiduje głównie uporządkowanie przeznaczeń terenów, poprzez ich dopasowanie do istniejącego sposobu zainwestowania (charakteru zabudowy). Przewiduje ponadto poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej kosztem powierzchni biologicznie czynnych. Przedstawiony do oceny plan wprowadza także nową formę zagospodarowania na powierzchniach biologicznie czynnych - teren powierzchniowej eksploatacji w południowej części obszaru, a ponadto utrzymuje istniejące i wprowadza nowe ciągi komunikacyjne.

W projekcie wprowadzono również zapisy ograniczające wpływ na poszczególne komponenty środowiska. Oceniany plan uwzględnia przy tym również zapisy między innymi z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, ochrony akustycznej czy gospodarki odpadami.

Oceniany projekt planu zakłada wprowadzenie zabudowy w granicach obszarów płytko zalegających wód gruntowych, terenów podmokłych oraz terenów narażonych na lokalne podtopienia. Obszary te charakteryzują się największą różnorodnością biologiczną w skali omawianego terenu oraz stanowią potencjalne siedlisko dla chronionych gatunków zwierząt, w tym płazów. Tereny te zostały już jednak przeznaczone pod realizację terenów zabudowy w obowiązującym akcie prawa miejscowego. Nie mniej jednak korzystne byłoby rozważenie pozostawienia jak największego odsetka siedlisk hydrogenicznych - wolnych od presji antropogenicznej.

Prócz aspektu przyrodniczego, jak wspomniano w niniejszym opracowaniu, obszary płytko zalegających wód gruntowych charakteryzują się niekorzystnymi warunkami topoklimatycznymi dla bytowania ludzi, w tym zaleganiem mas zimnego, wilgotnienia powietrza, tworzeniem mgieł itp. Z tego względu korzystne byłoby w miarę możliwości ograniczenie możliwości wprowadzania zabudowy mieszkaniowej na omawianych terenach.

W przypadku wprowadzenia terenów zabudowy mieszkaniowej na obszary lokalnych podtopień, tereny podmokłe oraz tereny płytko zalegających wód gruntowych należałoby ustalić konieczność każdorazowego przeprowadzania badań jakości podłoża w celu określenia dokładnych warunków gruntowo-wodnych oraz dostosowania do nich sposobu profilaktyki odwodnieniowej.

W przypadku terenów o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych warto by rozważyć wprowadzenie zakazu podpiwniczania obiektów budowlanych lub całkowicie odsunąć nieprzekraczalną linię zabudowy od ich zasięgu z utrzymaniem zakazu zmian w ukształtowaniu terenu za jej granicą.

W przypadku konieczności wycinki zieleni wysokiej podczas realizacji terenów zabudowy korzystne byłoby jej przeprowadzenie poza okresem lęgowym ptaków tj. poza okresem od marca do 15 sierpnia lub po wizji terenowej potwierdzające możliwość przeprowadzenia wycinki w dowolnym czasie bez zagrożenia dla lokalnej awifauny zwłaszcza ewentualnych gatunków chronionych.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy dla sołectwa Chruszczobród Piaski.

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej, opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez, jako podstawy rozważań.

W zakresie prognozowania oddziaływania na środowisko na etapie realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnych zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

W odniesieniu do obecnego stanu zagospodarowania oceniany projekt planu przewiduje zasadniczo uporządkowanie przeznaczeń terenów, poprzez ich dopasowanie do istniejącego sposobu zainwestowania (charakteru zabudowy). Przewiduje ponadto poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej kosztem powierzchni biologicznie czynnych. Przedstawiony do oceny plan uwzględnia nadto teren powierzchniowej eksploatacji złóż w południowej części terenu opracowania, a ponadto utrzymuje istniejące i wprowadza nowe ciągi komunikacyjne.

Głównym celem przedstawionego do oceny planu jest wprowadzenie w południowej części sołectwa terenu powierzchniowej eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „Chruszczobród”.

W granicach opracowania obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 października 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy.

Przedmiotowy teren położony jest w granicach administracyjnych sołectwa Chruszczobród Piaski, położonego w południowo – zachodniej części gminy Łazy (powiat zawierciański, województwo śląskie). Północną oraz południową granicę terenu wyznaczają granice gminy Łazy, granica wschodnia przebiega przez tereny rolne położone na wschód od ul. Piaski. Teren zajmuje powierzchnię 251 ha.

W odniesieniu do obecnego stanu zagospodarowania oceniany projekt planu przewiduje zasadniczo uporządkowanie przeznaczeń terenów, poprzez ich dopasowanie do istniejącego sposobu zainwestowania (charakteru zabudowy). Przewiduje ponadto poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej kosztem powierzchni biologicznie czynnych, utrzymuje istniejące i wprowadza nowe ciągi komunikacyjne.

Głównym celem przedstawionego do oceny planu jest wprowadzenie w południowej części sołectwa terenu powierzchniowej eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „Chruszczobród”.

W skali lokalnej wymiana biologiczna między terenem opracowania, a obszarami otaczającymi jest aktualnie możliwa niemal w każdym z kierunków, za sprawą ciągłości obszarów biologicznie czynnych, w tym terenów o charakterze rolniczym oraz lokalnych zadrzewień.

Istotnymi łącznikami funkcjonalno – przestrzennymi, zarówno w skali lokalnej jak i ponadlokalnej są doliny cieków, zwłaszcza Mitręgi. Pomimo, iż w chwili obecnej dolina została w przeważającej części zabudowana, nadal umożliwia migrację gatunków. Podobną funkcję mogą

pełnić także antropogeniczne struktury liniowe, jak np. pobocza dróg, które także umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków, zwłaszcza tych kosmopolitycznych.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi w granicach przedmiotowego terenu przebiegają szlaki migracji ssaków kopytnych i drapieżnych, ptaków a także przez wschodnią część terenu przebiega korytarz spójności obszarów chronionych.

Do powiązań przyrodniczych omawianego terenu z obszarami przyległymi należą również złoża kopalin oraz zalegające w podłożu geologicznym piętra wodonośne.

Rzeźba omawianego obszaru jest stosunkowo jednorodna. Teren obniża się ku przebiegającej południkowo dolinie Mitręgi, zlokalizowanej w jego wschodniej części. W centralnej części obszaru, w rejonie pól uprawnych, powierzchnia charakteryzuje się niewielkim sfałdowaniem. Rzędne wysokościowe terenu kształtują się na poziomie od około 305,0 m n.p.m. w rejonie doliny Mitręgi, na wschód od zabudowań zlokalizowanych przy ul. Piaski do około 318,0 m n.p.m. w północno - wschodniej części terenu oraz 325,0 m n.p.m. przy zachodniej granicy opracowania.

Przedmiotowy teren położony jest w zasięgu Garbu Tarnogórskiego, stanowiącego rozczłonkowaną płytę wapienia muszlowego (środkowy trias). Pod względem geologicznym, na powierzchni występują tu utwory triasowe i czwartorzędowe a w mniejszym stopniu jurajskie.

Zgodnie z ustaleniami Mapy głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) wg stanu Narodowego Archiwum Geologicznego na sierpień 2017 r., przedmiotowy teren zlokalizowany jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 454 Zbiornik Olkusz Zawiercie.

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 112.

Omawiany teren leży w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- przeważająca część terenu należy do JCWP o nazwie „Mitręga” (kod: PLRW 2000621229);
- niewielki zachodni fragment terenu znajduje się w zasięgu JCWP o nazwie „Trzebyczka” (kod: PLRW 20007212529).

W obrębie obszaru opracowania miasta udokumentowano następujące złoża:

- **złożę kruszywa naturalnego „Chruszczobród**
- **złożę rud cynku i ołowiu „Gołuchowice”**

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, omawiany teren zlokalizowany jest w zasięgu triasowego **prognostycznego i perspektywicznego złoża dolomitu** nieklasyfikowanego (nr 32219).

Teren jest również zlokalizowany jest poza obszarowymi formami ochrony przyrody. Nie ma tu również żadnych obiektów objętych ochroną pomnikową.

Środowisko terenu objętego opracowaniem w związku z wieloletnią działalnością człowieka uległo silnym i praktycznie nieodwracalnym przekształceniom. Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska przedmiotowego obszaru należą przekształcenia powierzchni ziemi, zanieczyszczenie gruntu i wód podziemnych, zanieczyszczenie powietrza, emisja hałasu, promieniowanie niejonizujące czy przekształcenia biocenoz.

Zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi wraz z przeobrażeniami szaty roślinnej należą do najbardziej widocznych przejawów przekształcenia środowiska naturalnego.

Na terenie objętym opracowaniem trwałe i praktycznie nieodwracalne przekształcenia powierzchni ziemi miały miejsce przede wszystkim na obszarach zabudowanych, a także w rejonie ciągów komunikacyjnych, gdzie powierzchnie biologicznie czynne były niwelowane i zajmowane na rzecz zabudowań oraz powierzchni utwardzonych i szczelnych.

Stopniowy przyrost terenów zabudowanych w może prowadzić do ograniczenia możliwości infiltracji wód opadowych w głąb ziemi, z jednoczesnym wzrostem spływu powierzchniowego wód z powierzchni utwardzonych.

W chwili obecnej przedmiotowy teren charakteryzuje się niską intensywnością zabudowy a tereny zabudowy koncentrują się wzdłuż ul. Piaski. Przeważającą część terenu stanowią powierzchnie biologicznie czynne (poła uprawne). Możliwość infiltracji wód opadowych nie jest zatem w stanie obecnym utrudniona w sposób znaczący.

Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska glebowego są opady atmosferyczne, stanowiące niejako odzwierciedlenie stanu zanieczyszczeń atmosfery. Występująca w granicach terenu objętego opracowaniem zabudowa jest źródłem występowania tzw. niskiej emisji nasilającej się w sezonie grzewczym. Zawarte w powietrzu związki siarki i azotu a także metale ciężkie wraz z opadami przenikają do gleby. Wielkość ładunku zanieczyszczeń wprowadzonego do środowiska glebowego zależy od wielkości opadów oraz ilości zanieczyszczeń w powietrzu. Należy jednakże zaznaczyć, iż stan jest kształtowany przez czynniki zewnętrzne (stan aerosaitarny terenów przyległych).

W związku z faktem, iż na przedmiotowym obszarze prowadzona jest gospodarka rolna, potencjalnym zagrożeniem antropogenicznym dla gleb są także niewłaściwie przeprowadzone zabiegi agrotechniczne. Główny problem może stanowić chemiczna ochrona roślin a także niewłaściwe stosowanie nawozów organicznych w tym gnojowicy, a także nawozów mineralnych, prowadzące do przenawożenia gleby. Skutkiem tego procesu są zmiany składu chemicznego gleby objawiające się podwyższoną zawartością związków fosforu, azotu i potasu, co w konsekwencji może wpływać na nieprawidłową vegetację oraz zmiany w płodozmianie na terenach rolnych.

Warunki aerosanitarnie na analizowanym terenie kształtowane są przez różne źródła emisji zanieczyszczeń, w tym gazowych i pyłowych. Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza na przedmiotowym terenie jest emisja substancji pochodzących z lokalnych kotłowni i pieców węglowych używanych w indywidualnych gospodarstwach domowych a także zanieczyszczenia nawiewane z terenów przyległych. Są one źródłem tak zwanej niskiej emisji. Przyczyną takiego stanu jest zła jakość paliwa używanego do ogrzewania.

Wielkość zanieczyszczeń emitowanych z tych źródeł do powietrza atmosferycznego jest trudna do oszacowania i cechuje się znaczną zmiennością sezonową, co wynika z występowania sezonu grzewczego.

Z uwagi na małe natężenie ruchu pojazdów, mniejszy wpływ na stan aerosanitarny mają istniejące ciągi komunikacyjne o charakterze dróg dojazdowych.

Na terenie objętym niniejszym opracowaniem, głównym źródłem hałasu jest komunikacja drogowa, natomiast mniejsze znaczenia ma hałas bytowy.

Czynnikami wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są: natężenie i płynność ruchu, udział pojazdów ciężarowych, prędkość strumienia pojazdów, rodzaj nawierzchni, ukształtowanie

terenu oraz położenie drogi, a także charakter obudowy trasy. Jak wspomniano powyżej, ze względu na klasę drogi a także z uwagi na małe natężenie ruchu, oddziaływanie w zakresie emisji hałasu nie jest znaczące.

W odniesieniu do przedmiotowego terenu, źródłami promieniowania elektromagnetycznego są przede wszystkim linie przesyłowe energii elektrycznej wysokiego napięcia 110 kV i 400 kV Łagisza – Tucznawa, Tucznawa – Rogowiec, pozostające w eksploatacji Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. oddział w Katowicach.

W omawianych granicach nie ma zlokalizowanych stacji bazowych i nadajników telefonii komórkowej, będących źródłem promieniowania niejonizującego.

Poprzez brak realizacji ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego rozumie się sytuację pozostawienia obszaru w dotychczasowym sposobie użytkowania lub realizacji zagospodarowania bez określonego porządku.

Zgodnie z ogólnie obserwowaną tendencją należy spodziewać się również przyrostu terenów zabudowanych, przy czym rozrost nowej zabudowy mieszkaniowej czy usługowej może zachodzić w sposób chaotyczny, nieuporządkowany, który spowoduje dysharmonię krajobrazu omawianego terenu, a także wpłynie na stan i jakość środowiska przyrodniczego. Potencjalne rozpraszanie zabudowy spowoduje również pokrycie terenu siecią dróg i zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Na obszarze objętym niniejszym opracowaniem występują tereny lasów o charakterze ochronnym. Plan przedstawiony do oceny uwzględnia ich obecność poprzez wydzielone jednostki planistyczne ZL.

Ochronie podlegają między innymi wody podziemne i obszary ich zasilania. Ochrona ta polega na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz na utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód.

Analizowany obszar znajduje się w zasięgu triasowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr nr 454 Zbiornik Olkusz Zawiercie.

Bezpośrednio w granicach terenu przepływa ciek Mitręga, stanowiącym prawobrzeżny dopływ Przemszy.

W przedstawionym do oceny projekcie planu wprowadzono zapisy służące ochronie wód podziemnych. W związku z tym nie przewiduje się znaczącego pogorszenia się stanu wód podziemnych na skutek realizacji ustaleń planu.

Zasadniczo oceniany projekt planu wprowadza rozwiązania służące ochronie wód. W związku z tym realizacja zamierzeń planu przy zachowaniu wprowadzanych ustaleń nie powinna stwarzać zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych w/w jednolitej części wód powierzchniowych i podziemnych.

W granicach przedmiotowego terenu nie występują punktowe czy też obszarowe formy ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody. W omawianych granicach występują liczne gatunki zwierząt podlegające ochronie prawnej, w tym przedstawiciele ptaków czy płazów.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach, w południowej części terenu opracowania wskazuje się na występowanie siedliska

Natura 2000 o kodzie 9150, tj. siedliska ciepłolubnej buczyny storczykowej *Cephalanthero – Fagenion*. Ponadto RDOŚ wskazuje na potencjalne występowanie w południowej oraz zachodniej części opracowania gatunku rośliny naczyniowej podlegającej ochronie prawnej, tj. wilczomleczka pstrego (*Euphorbia epithymoides*).

W trakcie przeprowadzonej w sezonie wegetacyjnym wizji terenowej nie potwierdzono występowania zarówno powyższego siedliska jak i gatunku wilczomleczka podlegającego ochronie. Wskazane przez RDOŚ w Katowicach potencjalne obszary siedliska 9150 w granicach terenu objętego projektem *miejscowego planu...* mają postać nieużytków rolnych wraz z zakrzewieniami śródpolnymi i lokalnymi zadrzewieniami sosnowo-brzozowymi. Wskazane przez RDOŚ lokalizacje potencjalnie występującego wilczomleczka pstrego to obszary nieużytków porolnych oraz tereny łąk i pastwisk.

Projektowana, w ramach ocenianego dokumentu planistycznego, powierzchniowa eksploatacja złoża obejmie tereny wskazane przez RDOŚ jako potencjalne siedliska o kodzie 9150 oraz obszary potencjalnego występowania chronionego gatunku rośliny naczyniowej. Jednakże biorąc pod uwagę stan aktualny tych obszarów, nie prezentujący walorów przyrodniczych spełniających kryteria *Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000*, realizacja zapisów planu poprzez wprowadzenie terenów powierzchniowej eksploatacji nie będzie źródłem znaczącego oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo.

Powstanie ewentualnego zbiornika wodnego po zakończeniu prac rekultywacyjnych powstałego wyrobiska poeksploatacyjnego przyczyni się do urozmaicenia walorów przyrodniczych omawianego obszaru. Powstaną nowe typu siedlisk w granicach opracowania – siedliska związane ze środowiskiem stojących wód powierzchniowych w postaci roślinności szuwarowej czy nawodnej. Powstanie nowych siedlisk roślinnych poniesie za sobą pojawienie się nowych siedlisk faunistycznych, w tym siedlisk gatunków chronionych.

Omawiany plan zachowuje tereny biologicznie czynne, w tym pola uprawne, zieleń urządzoną i tereny lasów a także ustala zachowanie i ochronę terenów przyległych do terenów wód powierzchniowych poprzez m.in. zakaz realizacji zabudowy w odległości mniejszej niż 5 m od linii brzegu cieków wodnych oraz zbiorników wodnych czy zakaz podwyższenia i nadsypywania terenów w odległości mniejszej niż 10 m od linii brzegu cieków wodnych oraz zbiorników wodnych.

Należy zatem podkreślić, iż wspomniane wyróżniające się pod względem przyrodniczym komponenty środowiska zostaną zachowane.

Realizacja ocenianego projektu planu nie będzie miała także znaczącego wpływu na możliwość zachowania korzystnego stanu populacji potencjalnie występujących tu gatunków chronionych. Warto zauważyć, że nawet na terenach zabudowy mogą występować gatunki zwierząt, które choć związane z osadami ludzkimi podlegają ochron, czego przykładem mogą być zsynantropizowane gatunki ptaków.

Plan przewiduje nieznaczne poszerzenie terenów zabudowy na tereny biologicznie czynne (rolne). Z uwagi na lokalizację obszaru planu i uwarunkowania przyrodnicze tereny zielone mogą być potencjalnym miejscem występowania gatunków chronionych. W związku z powyższym nie można wykluczyć, iż realizacja ustaleń planu będzie związana z zajęciem fragmentów siedlisk podlegających ochronie gatunków. Nie mniej realizacja głównych kierunków zagospodarowania nie będzie związana ze znaczącym oddziaływaniem na stan ich populacji. Należy także zauważyć, że w stosunku do stanu istniejącego plan wprowadza jedynie w nieznacznym stopniu poszerzenie terenów zabudowy, w większości zachowując powierzchnie biologicznie czynne.

Niemniej jednak nie można także jednoznacznie określić, które z potencjalnych gatunków z chwilą realizacji zapisów planu będą podlegały presji. W przypadku wprowadzanej zabudowy i w trakcie jej realizacji gatunki zwierząt podlegających ochronie zostaną wyparte na tereny przyległe. Należy jednak podkreślić, że wprowadzanie nowych form zagospodarowania będzie przebiegało stopniowo, dlatego też nie przewiduje się aby doszło do gwałtownego przekształcenia wszystkich siedlisk, gdzie przewiduje się zmianę przeznaczenia.

Dodatkowo przedstawiony do oceny projekt planu dla wyznaczonych terenów wprowadza minimalny procent terenów biologicznie czynnych określony indywidualnie w zależności od charakteru wprowadzanej zabudowy na poziomie 5 – 80%.

Przez teren opracowania **biegnie korytarz migracji ptaków o znaczeniu regionalnym** Lasy Lublinieckie – Jura Krakowsko - Częstochowska. Biegnie on na południe od Zawiercia i łączy kompleksy leśne Lasów Lublinieckich oraz lasy Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd. W zasięgu wspomnianego korytarza migracji ptaków plan wprowadza nowe i uwzględnia istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej. Z uwagi na peryferyjną, w stosunku do światła korytarza, lokalizację zabudowy oraz jej charakter (niska zabudowa mieszkaniowa), zamierzenia planistyczne nie będą negatywnie wpływały na możliwości migracji ptaków.

Teren opracowania położony jest w **obszarze węzłowym ssaków kopytnych**: Lasy Siewierskie. Jest to kompleks leśny położony pomiędzy Zawierciem, Siewierzem, Łazami i wschodnią granicą województwa śląskiego. Wg materiałów archiwalnych występują tutaj m.in. jelenie, sarny oraz dziki.

W obszarze węzłowym teriologicznego szlaku migracji plan utrzymuje w zdecydowanej części obszar biologicznie czynne w postaci terenów rolnych z możliwością zadrzewień oraz teren lasów. Ponadto uwzględnia istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej, dlatego też projektowane zamierzenia planistyczne nie będą wpływały na możliwość przemieszczania się zwierząt w ramach powyższego szlaku migracji.

Przez wschodnią część terenu opracowania przebiega w osi południkowej **korytarz spójności obszarów chronionych** o nazwie Przemsza i statusie międzynarodowym. W zasięgu wspomnianego korytarza projekt *planu...* utrzymuje jego główną oś w granicach terenu, jaką jest koryto Mitręgi, a ponadto utrzymuje przyjęte w obowiązującym mpzp tereny zabudowy mieszkaniowej w jego peryferycznych częściach.

W ocenianym projekcie planu, w zakresie ochrony przed hałasem uwzględnia się maksymalny – dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB, zgodny z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 112) na terenach **MN** - jak dla terenów mieszkaniowych jednorodzinnych.

Część gruntów użytkowanej w chwili obecnej w ramach gospodarki rolnej została wskazana do przekształcenia w tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Powyższy kierunek zagospodarowania zmieni strukturę użytkowania terenu. Przekształcenie wymagać będzie w pierwszej kolejności odrolnienia terenów rolnych zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem zgodnie z art. 7 Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W granicach obszarów opracowania, znajdują się także stosunkowo niewielkie obszary leśne i zadrzewienia skupione głównie w północnej i środkowej części terenu, które zgodnie z ustaleniami planu zostaną zachowane.

Z przyrodniczego punktu widzenia najcenniejszymi terenami pod względem bioróżnorodności w granicach opracowania są obszary występowania zieleni wysokiej, a także siedliska związane ze środowiskiem wodnym. Pełnią one określone funkcje ekologiczne i krajobrazowe. Omawiane obszary wyróżniające się przyrodniczo, zgodnie z ustaleniami planu zostaną zachowane.

W świetle powyższych wskazań, mając na uwadze charakter oraz zakres (szczegółowość) ocenianego dokumentu planistycznego, a także charakter (uwarunkowania środowiskowe) i sposób zagospodarowania przedmiotowych obszarów należy stwierdzić, że miejscowy plan jest związany przede wszystkim z sektorami jakimi są: gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane, a w mniejszym stopniu również z sektorami obejmującymi budownictwo i infrastrukturę i inne.

Duże znaczenie ma tutaj zagrożenie ze strony silnych wiatrów oraz obfitych opadów mokrego śniegu lub marznącego deszczu, na które narażone są szczególnie linie energetyczne i telekomunikacyjne, generujące koszty likwidacji skutków katastrofalnych powalów czy naprawy uszkodzonej infrastruktury. Podejmowanie działań prewencyjnych, zmniejszających liczbę awarii czy ułatwiających ich usuwanie w przypadku linii energetycznych i teletechnicznych leży po stronie operatorów systemów przesyłowych.

Ogólnie rzecz ujmując ustalenia miejscowego planu wpisują się przede wszystkim w realizację następujących kierunków działań określonych SPA 2020: 1.3, 1.4 w zakresie celu nr 1.

Do ustaleń planu realizujących założenia powyższych celów i kierunków należą między innymi:

- dopuszczenie indywidualnych lub grupowych systemów zaopatrzenia w ciepło w tym systemów z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW (kierunek 1.3),
- wprowadzenie dla terenów zabudowy minimalnego procenta terenów biologicznie czynnych wynoszącego 10% (kierunek 1.4),

Na terenie objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszarowe formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.

Do najbliższych obszarów chronionych należą otulina Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” przebiegająca w oddaleniu o ok. 3,0 km na południowy wschód oraz użytek ekologiczny „Bagno w Antoniewie” w odległości ok. 7,0 km na południe od granic opracowania.

Najbliższym obszarem chronionym w ramach programu Natura 2000 jest położony około 4,2 km na południowy - wschód Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Łąki Dąbrowskie” (PLH 240041).

Realizacja projektowanych w planie przeznaczeń terenu nie będzie miała istotnego wpływu na wspomniane wyżej obszary chronione.

Oceniany projekt *planu* przewiduje lokalny rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą kosztem powierzchni biologicznie czynnych (głównie terenów rolnych). Niemniej plan zachowuje znaczą część obszarów biologicznie czynnych w postaci terenów rolnych, terenów zieleni nieurządzonej czy lasów.

Każda zmiana zainwestowania terenu związana jest z mniejszym bądź większym oddziaływaniem na środowisko, a stopień oddziaływania będzie uzależniony od intensywności i charakteru zainwestowania.

Aktualnie na obszarach już zainwestowanych oraz w ich sąsiedztwie występuje stałe oddziaływanie na środowisko związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych (ze źródeł komunikacyjnych i tzw. „niska emisja”), powstawaniem odpadów i ścieków oraz dokonaniem, nieodwracalnym przekształceniem powierzchni terenu. Na terenach już zagospodarowanych realizacja ustaleń *planu* będzie więc związana głównie z utrzymaniem bądź pogłębieniem się oddziaływań już tu występujących.

W przypadku realizacji nowej zabudowy czy też elementów infrastruktury oddziaływanie krótkotrwałe na etapie budowy polegać będzie między innymi na emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza (których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane). Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji.

Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe czy powierzchnie uszczelnione. Realizacja ustaleń *planu* może być lokalnie związana z koniecznością wycinku zieleni wysokiej (drzew i krzewów). Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych trwałe przekształcone zostaną siedliska faunistyczne (ograniczona zostanie ich powierzchnia). Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych, potencjalnie zamieszkująca je fauna kręgowców zostanie z nich wyparta.

Z uwagi na fakt, iż plan generalnie utrzymuje dotychczasowe zagospodarowanie w rejonie przedmiotowego terenu, utrzymując na przeważającym jego obszarze powierzchnie biologicznie czynne, dogęszczanie istniejącej zabudowy nie przyczyni się do zmian lokalnych uwarunkowań krajobrazowych i topoklimatycznych. Dogęszczenie zabudowy nie przyczyni się również do znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń atmosferycznych do powietrza.

Aktualnie istniejące w granicach opracowania ciągi komunikacyjne, stanowiące drogi o charakterze dojazdowym (przewidziane również w projekcie planu) oddziałują na tereny przyległe w sposób mało znaczący. Oceniany plan nie przewiduje realizacji nowych elementów sieci drogowej, ani zmiany charakteru dróg istniejących. W zawiązku z powyższym nie przewiduje się zmiany oddziaływania

akustycznego jak i wzrostu zanieczyszczeń (emisja niezorganizowana na skutek ruchu pojazdów) na tereny przyległe.

Opisane wyżej oddziaływania związane z realizacją planu będą się w niewielkim stopniu mogły kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Kumulacji podlegać mogą przede wszystkim hałas, a także emitowane zanieczyszczenia atmosferyczne, jednakże jak zaznaczono powyżej, plan zachowuje dotychczasowy sposób zagospodarowania, w związku z czym nie będą to oddziaływania znaczące. Kumulacja ta może mieć miejsce w granicach jednostek stanowiących źródło oddziaływań bądź na terenach przyległych. O efekcie kumulacji w skali lokalnej można mówić również w przypadku zajmowanie powierzchni biologicznie czynnych.

Opisane wyżej wpływy zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji będą ograniczane zapisami planu a także przepisami zawartymi w obowiązującym ustawodawstwie dotyczącymi między innymi dopuszczalnych poziomów hałasu i sposobu ograniczenia jego wpływu, a także gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej.

Uwzględniając skalę i charakter zmian ogólnych kierunków zagospodarowania przewidzianych w planie, generalnie można stwierdzić, iż realizacja miejscowego planu przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska.

Podlegający ocenie projekt miejscowego planu obejmuje zarówno tereny zurbanizowane jak i obszary biologicznie czynne. Na przedmiotowym terenie miejscowy plan prócz utrzymania istniejącego sposobu zagospodarowania przewiduje również wprowadzenie nowych obszarów zabudowy oraz terenu powierzchniowej eksploatacji złoża.

W przypadku wprowadzania terenów zabudowy na obszarach biologicznie czynnych, często problemem jest znalezienie równowagi pomiędzy presją zabudowywania kolejnych obszarów atrakcyjnych ze względu na swoją lokalizację, a zachowaniem jak najkorzystniejszego stanu środowiska oraz utrzymania pełnej funkcji struktur przyrodniczych (ekologicznych). W ocenianym projekcie planu pod tereny zabudowy przeznaczono przede wszystkim tereny użytkowane rolniczo (pola uprawne), a w mniejszym stopniu obszary zadrzewione. Pod tym względem realizacja planu nie będzie źródłem znaczącego oddziaływania na środowisko.

W granicach opracowania, zgodnie z Mapą Hydrograficzną Polski, lokalnie występują obszary płytko zalegających wód gruntowych (o głębokości do 1 m p.p.t), a także tereny podmokłe zinwentaryzowane podczas wizji terenowych i obszary lokalnych podtopień zgodnie z informacjami zawartymi w *Studium uwarunkowań...* Są to obszary o mało korzystnych warunkach gruntowo – wodnych i topoklimatycznych dla realizacji zabudowy (zwłaszcza mieszkaniowej). W ocenianym projekcie planu, miejscami przewidziano wprowadzenie przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej we wspomnianych obszarach charakteryzujących się zaleganiem płytkich wód gruntowych. Częściowo wykluczono zabudowę poprzez wprowadzenie w projekcie planu nieprzekraczalnej linii zabudowy czy też zakazu zmian ukształtowania terenu za wskazaną na rysunku planu nieprzekraczalną linią zabudowy, jednakże lokalnie tereny o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych dopuszczone zostały pod zabudowę mieszkaniową. Takie

rozwiązanie planistyczne będzie prowadziło do likwidacji cennych i różnorodnych z przyrodniczego punktu widzenia siedlisk wodnych i podmokłych, nie mniej jednak należy mieć na uwadze fakt, iż opisana sytuacja jest kontynuacją zapisów obowiązującego w granicach terenu dokumentu planistycznego przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 października 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy, w których tereny zinwentaryzowanych obszarów podmokłych oraz lokalnych podtopień zostały przeznaczone już pod zabudowę.

W przypadku realizacji zamierzeń planistycznych należy mimo to zwrócić uwagę na fakt, iż realizacja zabudowy kubaturowej o funkcji mieszkaniowej w zasięgu opisywanych terenów podmokłych, obszarów lokalnych podtopień oraz terenów płytko zalegających wód gruntowych związana być powinna z przeprowadzeniem stosownych badań podłoża, w celu dokładnego określenia warunków gruntowo-wodnych i przyjęcia stosownego rozwiązania zabezpieczającego budynki z zakresu odwodnienia terenu lub drenażu.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach [1.2.37], w południowej części terenu opracowania, w zasięgu projektowanych terenów powierzchniowej eksploatacji, wskazano na występowanie siedliska Natura 2000 o kodzie 9150, tj. siedliska ciepłolubnej buczyny storczykowej *Cephalanthero – Fagenion*. Ponadto RDOŚ wskazuje na potencjalne występowanie w południowej oraz zachodniej części opracowania gatunku rośliny naczyniowej podlegającej ochronie prawnej, tj. wilczomlecza pstrego (*Euphorbia epithymoides*). W trakcie przeprowadzonej w sezonie wegetacyjnym wizji terenowej nie potwierdzono występowania zarówno powyższego siedliska jak i gatunku wilczomlecza podlegającego ochronie.

W trakcie przeprowadzonej w sezonie wegetacyjnym wizji terenowej nie potwierdzono występowania zarówno powyższego siedliska jak i gatunku wilczomlecza podlegającego ochronie. Wskazane przez RDOŚ w Katowicach potencjalne obszary siedliska 9150 w granicach terenu objętego projektem *miejscowego planu...* mają postać nieużytków rolnych wraz z zakrzewieniami śródpolnymi i lokalnymi zadrzewieniami sosnowo-brzozowymi. Wskazane przez RDOŚ lokalizacje potencjalnie występującego wilczomlecza pstrego to obszary nieużytków porolnych oraz tereny łąk i pastwisk.

Projektowana, w ramach ocenianego dokumentu planistycznego, powierzchniowa eksploatacja złoża obejmie tereny wskazane przez RDOŚ jako potencjalne siedliska o kodzie 9150 oraz obszary potencjalnego występowania chronionego gatunku rośliny naczyniowej. Jednakże biorąc pod uwagę stan aktualny tych obszarów, nie prezentujący walorów przyrodniczych spełniających kryteria *Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000*, realizacja zapisów planu poprzez wprowadzenie terenów powierzchniowej eksploatacji nie będzie stanowić problemu w stosunku do obszarów cennych przyrodniczo.

Ponadto w granicach wprowadzanego przeznaczenia terenu powierzchniowej eksploatacji występują tereny użytkowane rolniczo, a przeprowadzona w sezonie wegetacyjnym, na potrzeby *Opracowania ekofizjograficznego...*, inwentaryzacja przyrodnicza nie stwierdziła występowania w jego zasięgu chronionych gatunków roślin. Należy zatem stwierdzić, iż uwarunkowana lokalizacją złoża realizacja przeznaczenia terenów powierzchniowej eksploatacji (oznaczone na rysunku projektu *miejscowego planu...* symbolem PE) nie będzie źródłem znaczącego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Kwestia wpływu na środowisko samej eksploatacji będzie tematyką oceny oddziaływania na środowisko, która zostanie przeprowadzona na potrzeby uzyskania Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i nie stanowi przedmiotu niniejszej prognozy.

Przedstawiony do oceny plan wprowadza i utrzymuje lokalnie tereny zabudowy mieszkaniowej w bezpośrednim sąsiedztwie linii elektroenergetycznej o napięciu znamionowym 110 kV. Nie uwzględnienie pasów technologicznych o szerokości 20 metrów z każdej strony od osi linii elektroenergetycznej poprzez odsunięcie nieprzekraczalnej linii zabudowy albo wprowadzenie całkowitego zakazu zabudowy stanowi w opinii autora niniejszej prognozy istotną kwestię problemową. Jednakże należy mieć na uwadze, iż ewentualne wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej w rejonie linii elektroenergetycznej wysokich napięć winno spełniać obowiązujące przepisy z zakresu Prawa budowlanego oraz przepisów wykonawczych. Ponadto zabudowę w rejonie linii 110 kV przewidziano już w obowiązującym dokumencie planistycznym.

Oceniany projekt *planu* przewiduje głównie uporządkowanie przeznaczeń terenów, poprzez ich dopasowanie do istniejącego sposobu zainwestowania (charakteru zabudowy). Przewiduje ponadto poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej kosztem powierzchni biologicznie czynnych. Przedstawiony do oceny plan wprowadza także nową formę zagospodarowania na powierzchniach biologicznie czynnych - teren powierzchniowej eksploatacji w południowej części obszaru, a ponadto utrzymuje istniejące i wprowadza nowe ciągi komunikacyjne.

W projekcie wprowadzono również zapisy ograniczające wpływ na poszczególne komponenty środowiska. Oceniany plan uwzględnia przy tym również zapisy między innymi z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, ochrony akustycznej czy gospodarki odpadami.

Oceniany projekt planu zakłada wprowadzenie zabudowy w granicach obszarów płytko zalegających wód gruntowych, terenów podmokłych oraz terenów narażonych na lokalne podtopienia. Obszary te charakteryzują się największą różnorodnością biologiczną w skali omawianego terenu oraz stanowią potencjalne siedlisko dla chronionych gatunków zwierząt, w tym płazów. Tereny te zostały już jednak przeznaczone pod realizację terenów zabudowy w obowiązującym akcie prawa miejscowego. Nie mniej jednak korzystne byłoby rozważenie pozostawienia jak największego odsetka siedlisk hydrogenicznych - wolnych od presji antropogenicznej.

Prócz aspektu przyrodniczego, jak wspomniano w niniejszym opracowaniu, obszary płytko zalegających wód gruntowych charakteryzują się niekorzystnymi warunkami topoklimatycznymi dla bytowania ludzi, w tym zaleganiem mas zimnego, wilgotnienia powietrza, tworzeniem mgieł itp. Z tego względu korzystne byłoby w miarę możliwości ograniczenie możliwości wprowadzania zabudowy mieszkaniowej na omawianych terenach.

W przypadku wprowadzenia terenów zabudowy mieszkaniowej na obszary lokalnych podtopień, tereny podmokłe oraz tereny płytko zalegających wód gruntowych należałoby ustalić konieczność każdorazowego przeprowadzania badań jakości podłoża w celu określenia dokładnych warunków gruntowo-wodnych oraz dostosowania do nich sposobu profilaktyki odwodnieniowej.

W przypadku terenów o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych warto by rozważyć wprowadzenie zakazu podpiwniczania obiektów budowlanych lub całkowicie odsunąć nieprzekraczalną linię zabudowy od ich zasięgu z utrzymaniem zakazu zmian w ukształtowaniu terenu za jej granicą.

W przypadku konieczności wycinki zieleni wysokiej podczas realizacji terenów zabudowy korzystne byłoby jej przeprowadzenie poza okresem lęgowym ptaków tj. poza okresem od marca do 15 sierpnia lub po wizji terenowej potwierdzające możliwość przeprowadzenia wycinki w dowolnym czasie bez zagrożenia dla lokalnej awifauny zwłaszcza ewentualnych gatunków chronionych.

Z uwagi na fakt, iż realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie miała charakter miejscowy, nie będzie ona źródłem transgranicznego oddziaływania na środowisko.